Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Qumak

za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 roku

QUMAK S.A.| Al. Jerozolimskie 134|02-305 Warszawa

SPIS TREŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów ... 4
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej ... 5
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym ... 6
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych ... 7
Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej ... 8
Nota 1. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości ... 10
Nota 2. Przekształcenie danych porównawczych ... 21
Nota 3. Korekty błędów lat ubiegłych ... 24
Nota 4. Przychody ze sprzedaży - segmenty sprawozdawcze oraz struktura geograficzna ... 31
Nota 5. Koszty działalności operacyjnej ... 33
Nota 6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne ... 33
Nota 7. Przychody i koszty finansowe ... 34
Nota 8. Podatek dochodowy ... 34
Nota 9. Wartości niematerialne ... 36
Nota 10. Rzeczowe aktywa trwałe ... 37
Nota 11. Zapasy ... 39
Nota 12. Należności handlowe oraz pozostałe należności ... 40
Nota 13. Kontrakty długoterminowe ... 41
Nota 14. Pozostałe aktywa niefinansowe ... 42
Nota 15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ... 42
Nota 16. Kapitał podstawowy ... 43
Nota 17. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej ... 44
Nota 18. Pozostałe kapitały ... 44
Nota 19. Strata przypadająca na jedną akcję ... 44
Nota 20. Zyski zatrzymane ... 44
Nota 21. Pożyczki i zobowiązania z tytułu faktoringu ... 45
Nota 22. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania ... 45
Nota 23. Rezerwy ... 46
Nota 24. Przychody przyszłych okresów ... 47
Nota 25. Zarządzanie kapitałem ... 47
Nota 26. Instrumenty finansowe ... 48
Nota 27. Cele zarządzania ryzykiem finansowym ... 48
Nota 28. Wynagrodzenia kluczowego personelu ... 51
Nota 29. Transakcje z jednostkami powiązanymi ... 51
Nota 30. Umowy leasingu operacyjnego ... 51
Nota 31. Zobowiązania i aktywa warunkowe ... 52
Nota 32. Sprawy sądowe ... 53
Nota 33. Zdarzenia po dacie bilansowej ... 54
Nota 34. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach ... 54

Oświadczenie kierownictwa

Zarząd Spółki **Qumak S.A.** przedstawia skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Qumak S.A. finansowe za okres 12 miesięcy kończących się **31.12.2015 r.**, na które składa się:

- Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 1.01.-31.12.2015 r.,
- Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31.12.2015 r.,
- Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 1.01.-31.12.2015 r.,
- Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 1.01.-31.12.2015r.,
- Noty objaśniające.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, zwanymi dalej „MSSF UE" oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259) oraz w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny przedstawia sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń. Podmiot uprawniony do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z przepisami i normami zawodowymi.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 2 maja 2016 roku.

Podpisy Członków Zarządu

Marek Tiahnybok
Pełniący obowiązki Prezesa Zarządu

Wojciech Strusiński
Wiceprezes Zarządu

Jacek Suchenek
Wiceprezes Zarządu

Grażyna Zychal
Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Warszawa, dnia 2 maja 2016 roku

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota nr	Okres od 2015-01-01 do 2015-12-31	Przekształcone* Okres od 2014-01-01 do 2014-12-31
Przychody ze sprzedaży	4,13	720 889	562 219
Koszt własny sprzedaży	5	699 121	547 693
Zysk brutto na sprzedaży		21 768	14 526
Koszty sprzedaży	5	15 708	11 951
Koszty zarządu	5	15 668	12 282
Pozostałe przychody operacyjne	6	2 590	3 080
Pozostałe koszty operacyjne	6	1 316	1 578
Strata z działalności operacyjnej		- 8 334	- 8 205
Przychody (koszty) finansowe	7	-3 561	-909
Strata przed opodatkowaniem		-11 895	- 9 114
Podatek dochodowy	8	-3 158	- 1 385
Strata netto		-8 737	-7 729
Inne całkowite dochody, które mogą w przyszłych okresach podlegać przeniesieniu do wyniku finansowego			
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-88	-405
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		17	77
Inne całkowite dochody (netto)		-71	-328
Całkowite dochody ogółem		-8 808	- 8 057
Zysk (strata) netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		-8 997	- 7 738
Akcjonariuszom niekontrolującym		260	9
		-8 737	- 7 729
Całkowity dochód ogółem przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		-9 068	- 8 066
Akcjonariuszom niekontrolującym		260	9
		-8 808	-8 057
Strata na akcję przypadająca na akcjonariuszy w ciągu roku (wyrażona w złotych na akcję) podstawowa i rozwodniona	19	-0,87	- 0,75

*przyczyny i skutki przekształceń i korekt zaprezentowano w nocie 2 i 3 niniejszego sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota nr	Stan na 31.12.2015	Przekształcone* Stan na 31.12.2014
Aktywa trwałe			
Wartości niematerialne	9	5 192	1 576
Rzeczowe aktywa trwałe	10	12 934	9 115
Pozostałe należności	12	7 555	329
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży		888	975
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8	15 976	9 410
Aktywa trwałe razem		42 545	21 405
Aktywa obrotowe			
Zapasy	11	11 073	18 769
Należności handlowe oraz pozostałe należności	12	147 312	146 216
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	26	426	452
Aktywa z tytułu niezakończonych umów	13	20 849	54 668
Pozostałe aktywa niefinansowe	14	11 331	14 517
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15	66 781	16 692
Aktywa obrotowe razem		257 772	251 314
Aktywa razem		300 317	272 719
Kapitał własny			
Kapitał akcyjny	16	10 375	10 375
Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	17	32 452	32 452
Zyski zatrzymane	20	11 335	20 326
Pozostałe kapitały	18	309	380
Kapitały przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		54 471	63 533
Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym		723	27
Razem kapitał własny		55 194	63 560
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	21	1 422	733
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	22	8 354	5 900
Rezerwy	23	6 845	4 946
Zobowiązania długoterminowe razem		16 621	11 579
Zobowiązania krótkoterminowe			
Krótkoterminowe pożyczki, instrumenty dłużne i kredyty bankowe	21	7 818	20 936
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	22	160 691	143 980
Zobowiązania z tyt. Umów niezakończonych	13	31 637	10 571
Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	8	291	3 190
Rezerwy	23	6 465	5 950
Przychody przyszłych okresów	24	21 600	12 953
Zobowiązania krótkoterminowe razem		228 502	197 580
Kapitał i zobowiązania razem		300 317	272 719

*przyczyny i skutki przekształceń i korekt zaprezentowano w nocie 2 i 3 niniejszego sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Okres od 2015-01-01 do 2015-12-31	Przekształcone* Okres od 2014-01-01 do 2014-12-31
Kapitał własny na początek okresu przed korektami	69 940	84 376
- korekty błędów lat poprzednich (nota 3)	-6 406	-2 401
- inne (zaokrąglenia)	-1	-
Kapitał własny na początek okresu po korektach	63 533	81 975
Kapitał akcyjny na początek i koniec okresu	10 375	10 375
Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej na początek i koniec okresu	32 452	32 452
Zyski zatrzymane na początek okresu	26 732	40 841
Korekty	-6 406	-2 401
Zyski zatrzymane na początek okresu po korektach	20 326	38 440
Zmniejszenia	8 997	18 115
- wypłata dywidendy	-	10 377
- strata netto okresu przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej	8 997	7 738
Zwiększenia	6	1
- inne (zaokrąglenia)	6	1
Zyski zatrzymane na koniec okresu	11 335	20 326
Pozostałe kapitały ogółem na początek okresu	380	708
Zmniejszenia	71	328
- zmiana wyceny aktywów finansowych	71	328
Pozostałe kapitały ogółem na koniec okresu	309	380
Udziały mniejszości na początek okresu	27	-
Zwiększenia	696	27
- z objęcia udziałów	436	18
- zysk netto przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	260	9
Udziały mniejszości na koniec okresu	723	27
Kapitał własny na koniec okresu	54 471	63 533
Kapitały przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	54 471	63 533
Kapitały przypadające udziałom niesprawującym kontroli	723	27
Kapitały własne razem	55 194	63 560

*przyczyny i skutki przekształceń i korekt zaprezentowano w nocie 2 i 3 niniejszego sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota nr	Okres od 2015-01-01 do 2015-12-31	Przekształcone* Okres od 2014-01-01 do 2014-12-31
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Strata przed opodatkowaniem		-11 895	- 9 114
Korekty o pozycje:		66 082	5 816
Amortyzacja		3 543	2 928
Odsetki otrzymane/zapłacone		920	260
Straty z działalności inwestycyjnej		-197	-201
Zmiana stanu zapasów		7 696	-11 022
Zmiana stanu należności handlowych i pozostałych		-7 289	-28 972
Zmiana stanu zobowiązań handlowych i pozostałych		19 165	35 990
Zmiana stanu rezerw		2 415	-412
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu faktoringu		-17 437	17 437
Zmiana stanu innych aktywów i zobowiązań		64 803	- 5 265
Podatek dochodowy zapłacony		-7 779	- 1 933
Inne		242	- 2 994
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		54 187	- 3 298
Przepływy z działalności inwestycyjnej			
Wpływy		633	398
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		457	122
Odsetki otrzymane		176	276
Wydatki		11 024	7 055
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		10 724	7 055
Udzielone pożyczki		300	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-10 391	- 6 657
Przepływy z działalności finansowej			
Wpływy		31 238	11 891
Wpływy netto z emisji instrumentów kapitałowych		445	18
Zaciągnięte kredyty i pożyczki		28 879	10 900
Inne wpływy finansowe		1 914	973
Wydatki		24 945	22 243
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-	10 375
Spłaty kredytów i pożyczek		23 842	11 332
Odsetki zapłacone		1 103	536
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		6 293	- 10 352
Zwiększenie (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		50 089	-20 307
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		16 692	36 967
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych			- 32
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	**15**	**66 781**	**16 692**

*przyczyny i skutki przekształceń i korekt zaprezentowano w nocie 2 i 3 niniejszego sprawozdania

Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej Qumak S.A. („Grupa", „Grupa Kapitałowa") na dzień 31 grudnia 2015 r. wchodzą:

- **Qumak Spółka Akcyjna – spółka dominująca**

Qumak S.A. będąca jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Qumak S.A. została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 4 grudnia 1997 roku.

Spółka ma swoją siedzibę w Warszawie, przy Al. Jerozolimskich 134, 02-305 Warszawa. Qumak S.A. jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie pod kodem ISIN PLQMKSK00017 oraz jest sklasyfikowana w sektorze Informatyka

Spółka została wpisana w dniu 13 czerwca 2001 roku do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000019455.

Spółka Akcyjna Qumak działa w branży informatycznej. Działalność Spółki skoncentrowana jest na rynku integracyjnym i obejmuje technologie inteligentnego budynku, integrację systemową i aplikacje biznesowe. Spółka wykonuje kompleksowe usługi z zakresu informatyzacji przedsiębiorstw i instytucji, w których istotnymi elementami są bezpieczeństwo informatyczne, oprogramowanie i powiązane z nimi aplikacje, dostawy sprzętu komputerowego oraz technologii inteligentnego budynku.

- **Star ITS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – spółka zależna**

Star ITS Sp. z o.o. ma swoją siedzibę w Gdańsku, przy Al. Grunwaldzkiej 472B, 80-309 Gdańsk.

Przedmiotem działalności jest kompleksowe wdrożenie, kalibracja i utrzymanie systemów sterowania i zarządzania ruchem.

- **Skylar Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – spółka zależna**

Skylar Sp. z o.o. ma swoją siedzibę w Warszawie, przy ul. Niemcewicza 26, 02-306 Warszawa.

Przedmiotem działalności jest projektowanie, wdrażanie i obsługa serwisowa systemów nawigacyjnych (świetlnych jak i radiowych typu ILS/DME DVOR/DME), systemów osłony meteo (stacje radarowe, AWOS, Ice-Alert), modernizacja i serwis systemów radiokomunikacji, a także projektowanie, realizacja, uruchomienie, rejestracja w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego oraz pomoc w uzyskaniu środków dofinansowania z UE dla całodobowych lądowisk dla śmigłowców.

- **MAE**

MAE Multimedia Art & Education Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, przy ul. Batorego 8, 02-394 Gdańsk.

Przedmiotem działalności jest opracowywanie i wdrażanie projektów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii ekspozycyjnych i multimedialnych dla obiektów muzealnych i wystawienniczych wraz z opracowaniem własnego kontentu multimedialnego i scenograficznego.

Poniżej przedstawiono najważniejsze informacje o Spółkach zależnych:

1. Struktura udziałów

Nazwa Spółki	Nazwa podmiotu dominującego	Udział w kapitale podstawowym na 31.12.2015	Udział w kapitale podstawowym na 31.12.2014	Data objęcia kontroli	Nazwa udziałowca niekontrolującego	Udział w kapitale podstawowym na 31.12.2015	Udział w kapitale podstawowym na 31.12.2014
Star ITS	Qumak S.A.	93%	93%	9.07.2014	Jan Goliński	7%	7%
Skylar	Qumak S.A.	90%	100%	9.07.2014	Marcin Pudełko, Robert Siwik	5% 5%	0%
MAE	Qumak S.A.	58%	-	14.01.2015	Przemysław Kruk, Maciej Lubocki	12% 30%	-

Udział w kapitale zakładowym jest równy udziałowi w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Udziałowców w każdej ze Spółek.

W 2016 roku nastąpiła zmiana w strukturze własnościowej Spółek zależnych. W dniu 18 lutego 2016 r. dokonano zakupu pozostałej części udziałów w spółce Star ITS Sp. z o.o. a w dniu 22 marca 2016 r. w spółce Skylar Sp. z o.o. Tym samym na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka dominująca Qumak S.A. posiada po 100% udziałów w obu tych podmiotach.

2. Podstawowe dane finansowe

Nazwa Spółki	Star ITS Sp. z o.o.	Skylar Sp. z o.o.	MAE Multimedia Art & Education Sp. z o.o.
Aktywa trwałe			
31.12.2015	37	79	337
31.12.2014	-	32	-
Aktywa obrotowe			
31.12.2015	1 286	2 755	2 418
31.12.2014	690	384	-
Kapitał własny			
31.12.2015	650	613	1 525
31.12.2014	380	305	-
Zobowiązania długoterminowe			
31.12.2015	1	57	233
31.12.2014	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe			
31.12.2015	671	2 165	997
31.12.2014	310	111	-
Przychody ze sprzedaży			
31.12.2015	3 055	9 772	9 119
31.12.2014	939	321	-
Zysk netto			
31.12.2015	270	308	525
31.12.2014	130	55	-

Nota 1. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

1. Podstawa sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem aktualizacji wyceny niektórych instrumentów finansowych.
Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE").

Spółki wchodzące w skład Grupy sporządzają sprawozdania zgodnie z MSSF.

Oświadczenie o rzetelności sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd Qumak S.A. oświadcza, iż wedle jego najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Qumak S.A. zasadami rachunkowości (przedstawionymi w niniejszym sprawozdaniu) oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Qumak S.A., a sprawozdanie z działalności zawiera prawdziwy obraz sytuacji Grupy Qumak S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane w sprawozdaniach finansowych zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

2. Nowe i zmienione standardy i interpretacje, wchodzące w życie od 1 stycznia 2015 r. i zastosowane przez Grupę Kapitałową

W roku obrotowym rozpoczynającym się 1 stycznia 2015 r. nie weszły w życie żadne nowe i zmienione standardy i interpretacje, mające wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Szereg nowych standardów i zmian do standardów oraz interpretacji obowiązuje dla rocznych okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2015 r., które nie zostały jeszcze zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zarząd Spółki dominującej nie przewiduje, aby którekolwiek z nich miały istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, z wyjątkiem wymienionych poniżej:

a) MSSF 15 „Przychody z umów z klientami"

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami" został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 28 maja 2014 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy, co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r. Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, MSSF 15 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

b) Zmiany do MSR 1

W grudniu 2014 r., w ramach prac związanych z tzw. inicjatywą dotyczącą ujawniania informacji, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawkę do MSR 1. Celem opublikowanej zmiany jest wyjaśnienie koncepcji istotności oraz wyjaśnienie, że jeżeli jednostka uzna, że dane informacje są nieistotne, wówczas nie powinna ich ujawniać nawet, jeżeli takie ujawnienie jest co do zasady wymagane przez inny MSSF. W zmienionym MSR 1 wyjaśniono, że pozycje prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów mogą być agregowane bądź dezagregowane w zależności od ich istotności. Wprowadzono również dodatkowe wytyczne odnoszące się do prezentacji sum częściowych w tych sprawozdaniach. Zmiany obowiązują w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2016 r.

Grupa zastosuje powyższą zmianę od 1 stycznia 2016 r. Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

c) MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników
MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Grupa zastosuje zmianę od dnia obowiązywania przepisów zgodnie z ustaleniami Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.
Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

d) Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie. Jednostki będą zobowiązane ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2017 r. Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

4. Zasady konsolidacji

a) Jednostki zależne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Qumak S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok bieżący. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej.

Spółki wchodzące w skład Grupy sporządzają sprawozdania zgodnie z Ustawą o rachunkowości. Zarząd Spółki dominującej dokonał analizy różnic do stosowanych przez Grupę standardów MSSF. Ze względu na nieistotne różnice sprawozdania spółek wchodzących w skład Grupy nie wymagały dostosowania do MSSF. Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przeniesienia kontroli do grupy. Konsolidacji zaprzestaje się od dnia zaprzestania sprawowania kontroli.

b) Nabycie udziałów

Transakcje objęcia kontroli nad jednostkami rozlicza się metodą nabycia. Wynagrodzenie przekazane z tytułu nabycia jednostki zależnej ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów oraz zobowiązań zaciągniętych lub instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę. Przekazane wynagrodzenie obejmuje wartość godziwą aktywów lub zobowiązań wynikających z ustalenia elementu warunkowego wynagrodzenia umowy. Koszty związane z przejęciem ujmowane są w wyniku finansowym w momencie poniesienia. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia. Dla każdego przejęcia Grupa ujmuje niekontrolujące udziały w jednostce przejmowanej według wartości godziwej lub według wartości przypadającej na niekontrolujące udziały proporcjonalnej części aktywów netto przejmowanej jednostki.

c) Wartość godziwa

Nadwyżkę przekazanego wynagrodzenia, wartości godziwej ewentualnych wcześniej posiadanych udziałów w kapitale własnym przejmowanej jednostki na dzień przejęcia oraz udziału niekontrolującego nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto, ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli wartość ta jest niższa niż wartość godziwa aktywów netto jednostki zależnej, różnice ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym.

5. Rzeczowe aktywa trwałe

a) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki, jak również nakłady na środki trwałe w budowie.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

b) Amortyzacja

Amortyzacja środków trwałych w tym komponentów odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Obiekty o wartości do 1,5 tys. zł odnoszone są jednorazowo w koszty zużycia materiałów. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	10 lat - 20 lat
Maszyny i urządzenia	od 3 do 10 lat
Środki transportu	5 lat
Pozostałe środki trwałe	od 3 do 10 lat

Grunty nie podlegają amortyzacji.

Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

c) Wycena

Na dzień bilansowy środki trwałe inne niż grunty, budynki i budowle, wyceniane w wartości przeszacowanej, oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy.

6. Wartości niematerialne

a) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,

- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

b) Amortyzacja

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Obiekty o wartości do 1,5 tys. zł ujmowane są jednorazowo w kosztach zużycia materiałów. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Pozostałe wartości niematerialne	od 2 do 10 lat
Prace rozwojowe	5 lat

c) Wycena

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

7. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

a) Ujmowanie utraty wartości

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.
Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji.

b) Odwracanie odpisów aktualizujących

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

8. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, mające postać materiałów lub surowców zużywanych w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują głównie materiały oraz towary.

a) Wycena

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny.

b) Rozchód

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przedsięwzięć identyfikowalnych numerami seryjnymi lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

9. Instrumenty finansowe

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązań finansowych niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą bezpośrednio być przypisane do nabycia lub emisji danego składnika. Zmiany wartości godziwej pieniężnych oraz niepieniężnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży lub w przypadku utraty przez nie wartości – łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej ujęte w kapitale wykazuje się w sprawozdaniu z wyniku jako „Zyski i straty na inwestycjach w papiery wartościowe".

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik wykazuje się w sprawozdaniu z wyniku, w pozycji „Pozostałe (straty)/zyski – netto", w okresie, w którym powstały. Przychody z tytułu dywidend z aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik wykazuje się w sprawozdaniu z wyniku w ramach pozostałych przychodów w momencie uzyskania przez Grupę prawa do otrzymania płatności.

10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wyceniane są na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących należności o zagrożonej możliwości realizacji. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności tworzone są w oparciu o indywidualne analizy z uwzględnieniem posiadanego zabezpieczenia oraz z uwzględnieniem wartości możliwej do potrącenia z wzajemnych wierzytelności. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmowane

jest w pozostałej działalności operacyjnej dla należności głównych oraz w działalności finansowej dla należności z tytułu odsetek od nieterminowych płatności.

11. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki.
Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Jeżeli termin wymagalności przekracza jeden rok od daty bilansowej zobowiązania te, wykazuje się jako zobowiązania długoterminowe.

Zobowiązania inne niż zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się na dzień ich powstania w wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, a wycenia się na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowani efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań krótkoterminowych wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty.

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. W kolejnych okresach zobowiązania z tytułu kredytów bankowych wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.
Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

13. Kapitały własne

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał zakładowy Grupy wykazuje się w wysokości określonej w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, w wysokości zgodnej ze statutem jednostki dominującej. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał zapasowy jednostki do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji.

Kwoty powstałe z podziału zysku, niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako zyski zatrzymane.

14. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym

zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

15. Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze ujmowane są w okresie, w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

a) Program określonych składek

Grupa zatrudniając pracowników zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek.

W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy za każdy okres jest szacowane na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok.

b) Program określonych świadczeń- odprawy emerytalne i pośmiertne

Grupa zobowiązana jest, na podstawie obowiązujących przepisów, do wypłaty odpraw emerytalnych i pośmiertnych w wysokości zgodnej z przepisami kodeksu pracy. Minimalna wysokość odpraw emerytalnych wynika z przepisów kodeksu pracy obowiązujących na dzień wypłaty odprawy emerytalnej.
Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika. Zyski i straty aktuarialne z wyceny zobowiązań z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Kalkulacja przeprowadzana jest przez uprawnionego aktuariusza przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości.
Powyższą zasadę wyceny i ujmowania stosuje się również odpowiednio do odpraw pośmiertnych.

16. Rezerwy na naprawy gwarancyjne i kary umowne

Rezerwy na naprawy gwarancyjne tworzone są na zakończenie realizacji danego kontraktu długoterminowego i obejmują prawdopodobne i możliwe do oszacowania w sposób wiarygodny koszty materiałów, usług zewnętrznych oraz koszty wewnętrzne niezbędne do wykonania w przyszłości usług gwarancyjnych wynikających z ustaleń umownych z klientem oraz z ogólnie obowiązujących przepisów prawa.

17. Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

a) Świadczenie usług

Przychody i koszty z tytułu umów o świadczenie usług

Przychody z tytułu umów o świadczenie usług obejmują wysoko prawdopodobne przychody wynikające z zawartych umów, które można oszacować w sposób wiarygodny.

Za przychody z umów o świadczenie usług uznaje się następujące przychody:
- przychody wynikające z wystawionych faktur,
- przyszłe przychody wynikające z podpisanych umów i/lub zleceń wystawionych na bazie umów ramowych.

Koszty z tytułu umów o świadczenie usług obejmują:
- koszty odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych, oraz
- koszty zasobów własnych, które są zaangażowane w realizację kontraktu.

Koszty zasobów własnych zatrudnionych przy realizacji umów kalkulowane są na podstawie zrealizowanej (dla okresów zakończonych) i szacowanej (dla okresów prognozowanych) pracochłonności oraz odpowiedniej stawki ewidencyjnej (kosztowej) pokrywającej koszty wytworzenia.
Stawka ewidencyjna to koszt osobogodziny (lub osobodnia) własnych zasobów produkcyjnych skalkulowany na bazie zabudżetowanych na dany rok kosztów wytworzenia.

Wycena kontraktów

Aby ustalić wartość przychodów, którą należy rozpoznać w okresie Grupa dokonuje wyceny kontraktu stosując metodę stopnia zaawansowania.

Jeżeli poniesione koszty pomniejszone o przewidywane straty a powiększone o zyski ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży, wynikająca z powyższej różnicy kwota niezafakturowanej sprzedaży prezentowana jest w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu niezakończonych umów". Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów pomniejszonych o przewidywane straty a powiększone o zyski ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są pozycji „Zobowiązania z tytułu niezakończonych umów".

W celu ustalenia stopnia zaawansowania realizacji umowy Grupa stosuje taką metodę, która pozwala w sposób wiarygodny ustalić stan realizacji prac. Metoda ta polega na pomiarze ustalenia proporcji kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do dnia bilansowego w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy.

Metodę procentowego zaawansowania stosuje się narastająco w każdym okresie obrotowym w stosunku do bieżących szacunków przychodów i kosztów umowy. Skutki zmian szacunków przychodów lub kosztów umowy ujmuje się w okresie, w którym zmiana ta wystąpiła.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte.

Kontrakty generujące straty

Kontraktem generującym stratę jest kontrakt, w którym łączna kwota przychodów (w tym planowanych do osiągnięcia) z kontraktu jest niższa niż łączna wartość kosztów (w tym planowanych do poniesienia).

W przypadku, gdy jest wysoce prawdopodobne, że łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona poprzez utworzenie rezerwy na straty kontraktowe.

Wysokość rezerwy i zasadność jej utrzymania jest weryfikowana na każdy kolejny dzień bilansowy, aż do momentu zakończenia kontraktu. Wartość utworzonych rezerw na straty jest prezentowana w pozycji „Aktywa z tytułu niezakończonych umów" lub „Zobowiązania z tytułu umów niezakończonych" zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej w sekcji „wycena kontraktów".

b) Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

c) Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.
Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

18. Waluty obce

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta jednostka – w przypadku sprzedaży lub kupna walut.
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego ten dzień- dla pozostałych operacji.

Na dzień bilansowy wycenia się w wyrażone w walutach obcych składniki aktywów (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenionych metodą praw własności) i pasywów – po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31.12.2015	31.12.2014
USD	3,9011	3,5072
EUR	4,2615	4,2623

19. Dotacje rządowe

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.
Korzyści wynikające z otrzymania pożyczki rządowej poniżej oprocentowania rynkowego, traktowane są jako dotacje i mierzone są jako różnica pomiędzy wartością otrzymanej pożyczki i wartością godziwą pożyczki ustalona z zastosowaniem odpowiedniej rynkowej stopy procentowej.

Dotacje, których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych (pozostałych zobowiązań) i odnosi w sprawozdanie z całkowitych dochodów i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym są należne.
Zasady właściwe dla rozliczenia dotacji do aktywów trwałych stosuje się także w przypadku transakcji nieodpłatnego otrzymania aktywów trwałych.

20. Podatki

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

a) Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

b) Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych.

Nota 2. Przekształcenie danych porównawczych

Grupa dokonała zmian o charakterze prezentacyjnym, które polegały głównie na agregacji danych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz sprawozdaniu z sytuacji finansowej a także zmianie nazw poszczególnych pozycji oraz zmianie nazw tych sprawozdań.

Dokonane zmiany miały na celu zapewnienie większej przejrzystości oraz spójności prezentowanego sprawozdania finansowego a także lepsze odzwierciedlenie informacji finansowej istotnej z punktu widzenia czytelnika.

W konsekwencji dokonanych zmian dokonano odpowiednich zmian także w informacji dodatkowej.

Zmiany opisano poniżej z podaniem kwot dla poszczególnych wyłączeń (w pozostałych przypadkach agregowano całe pozycje):

1. Z uwagi na charakter działalności Grupa „Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów" oraz „Przychody ze sprzedaży produktów" zaprezentowano w jednej linii, jako „Przychody ze sprzedaży". W konsekwencji tej zmiany dokonano również agregacji „Kosztu własnego sprzedaży" oraz „Kosztu sprzedanych towarów i materiałów" do jednej linii „Koszt własny sprzedaży".
2. Ze względu na nieistotną wartość przychodów i kosztów finansowych, ujęto je per saldo i wykazano, jako „Przychody (koszty) finansowe".
3. Dokonano połączenia rachunku zysków i strat ze sprawozdaniem z całkowitych dochodów i sporządzono jedno sprawozdanie z całkowitych dochodów. Połączenie to nie miało wpływu na prezentowane składniki całkowitych dochodów.
4. „Pozostałe wartości niematerialne i prawne" oraz „Wartości niematerialne i prawne w trakcie realizacji" wykazano, jako jedno pozycja „Wartości niematerialne".
5. „Należności handlowe oraz pozostałe należności (kaucje gwarancyjne)", ze względu na ich charakter wykazano pod zmienioną nazwą „Pozostałe należności".
6. Dokonano następujących, porządkujących zmian w kapitałach:
   - „Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej" w kwocie 32 452 tys. zł wykazano w osobnej pozycji Kapitału własnego. Wcześniej prezentowany był w ramach „Kapitału zapasowego"
   - „Wynik bieżącego okresu" w kwocie -3 733 tys. zł (strata) wykazano w pozycji „Zyski zatrzymane"
   - Zysk z lat ubiegłych w kwocie 30 519 tys. zł wykazano w pozycji „Zyski zatrzymane". Wcześniej wykazany był w „Kapitale zapasowym".

   W związku z powyższą zmianą prezentacji dokonano odpowiedniego przekształcenia w Zestawieniu zmian w kapitale własnym.
7. „Zobowiązania długoterminowe" zaprezentowano w szczegółowym podziale na:
   - „Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania" w kwocie 5 900 tys. zł
   - „Rezerwy" 6 880 tys. zł. W pozycji rezerw wykazano „Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych" oraz „Pozostałe rezerwy".
8. Krótkoterminowe „Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych" wykazano łącznie z krótkoterminowymi „Pozostałymi rezerwami" w pozycji krótkoterminowe „Rezerwy".
9. Dokonano wyłączenia zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych z pozycji „Rozliczenia międzyokresowe przychodów" i wykazano je w osobnej pozycji „Zobowiązania z tytułu niezakończonych umów". Pozostałą kwotę z „Rozliczeń międzyokresowych przychodów" wykazano, jako „Przychody przyszłych okresów".

10. W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej korektę o odsetki naliczone (przychody i koszty) wykazano per saldo jako „Odsetki naliczone".

Poniższe tabele przedstawiają efekt zmiany prezentacji bez uwzględnienia wpływu korekt błędów:

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Działalność kontynuowana	Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 opublikowane	Przekształcenie - prezentacja	Nr pozycji	Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 po przekształceniach
Przychody ze sprzedaży		**577 511**		**577 511**
Przychody ze sprzedaży produktów	568 430	-568 430		-
Przychody ze sprzedaż towarów	9 081	-9 081	1	-
Koszt własny sprzedaży	496 535	7 567		**504 102**
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	7 567	-7 567		
Zysk brutto na sprzedaży	73 409	-		73 409
Strata na działalności operacyjnej	-3 237	-		-3 237
Przychody (koszty) finansowe		**909**		**909**
Przychody finansowe	318	-318	2	-
Koszty finansowe	1 227	-1 227		-
Strata przed opodatkowaniem	-4 146	-		-4 146
Strata netto	-3 724	-		-3 724
Inne całkowite dochody (netto)	**-328**	**-**	3	**-328**
Całkowite dochody ogółem	**-4 052**	**-**		**-4 052**

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Koniec okresu 31.12.2014 - opublikowane	Przekształcenie pozycji	Nr pozycji	Koniec okresu 31.12.2014 - po przekształceniu pozycji
Aktywa trwałe razem	20 030	-		20 030
Wartości niematerialne i prawne		1 576		**1 576**
Wartość firmy	*0*	-		-
Pozostałe wartości niematerialne	*113*	*-113*	4	-
Wartości niematerialne i prawne w trakcie realizacji	*1 463*	*-1 463*		-
Pozostałe należności	329	-	5	329
Aktywa obrotowe razem	**247 914**	**-**		**247 914**
Aktywa razem	**267 944**	**-**		**267 944**
Razem kapitał własny	69 967	-		69 967
Kapitał akcyjny	10 375	-		10 375
Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej		32 452		32 452
Kapitał zapasowy	62 971	-62 971	6	-
Zyski zatrzymane	-53	26 786		26 733
Wynik bieżącego okresu	-3 733	3 733		-
Zobowiązania długoterminowe razem	12 780	-		12 780
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania (kaucje)	5 900	-		5 900
Rezerwy		6 880		6 880
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	433	-433	7	-
Rezerwa na podatek odroczony	0	-		-
Pozostałe rezerwy długoterminowe (naprawy gwarancyjne)	6 447	-6 447		-
Zobowiązania krótkoterminowe razem	185 197	-		185 197
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	2 841	-2 841		-
Rezerwy		3 765	8	3 765
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	924	-924		-
Zobowiązania z tytułu niezakończonych umów		-		-
Przychody przyszłych okresów		16 555	9	16 555
Pozostałe zobowiązania, w tym:	16 555	-16 555		-
Zobowiązania razem	197 977	-		197 977
Pasywa razem	**267 944**	**-**		**267 944**

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 opublikowane	Przekształcenie	Nr pozycji	Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 po przekształceniach
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		-		-
Strata przed opodatkowaniem	**- 4 146**	**-**		**-4 146**
Korekty o pozycje:	2 932	-		2 932
Odsetki naliczone		260		260
Odsetki otrzymane	- 276	276	10	-
Odsetki zapłacone	536	- 536		-
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	**-1 214**	**-**		**-1 214**
Podatek dochodowy zapłacony	-1 933	-		-1 933
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	**-3 147**	**-**		**-3 147**
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**-6 808**	**-**		**-6 808**
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	**-10 352**	**-**		**-10 352**
Zwiększenie (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	**-20 307**	**-**		**-20 307**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	**16 692**	**-**		**16 692**

Nota 3. Korekty błędów lat ubiegłych

Poniższa nota zawiera szczegółowe informacje odnośnie korekt w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2014 r. Korekty te wynikają z pominięcia lub nieprawidłowości w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i są wynikiem nieuwzględniania lub błędnego uwzględnienia wiarygodnych informacji, które były dostępne w momencie zatwierdzania do publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2014r. Poniższe korekty maja nieistotny wpływ na 01.01.2014 dlatego Grupa nie prezentuje sprawozdania z sytuacji finansowej na ten dzień.

1. Grupa realizuje inwestycję, na którą otrzymuje środki z dotacji, na warunkach, które dają możliwość włączenia do kosztów kwalifikowalnych części kosztów ogólnych. W sprawozdaniu na 31.12.2014 koszty te zostały nieprawidłowo skapitalizowane na wartości rzeczowych aktywów trwałych. Skorygowano dane porównawcze wartość rzeczowych aktywów trwałych i obciążono kosztami wynik roku 2014. W przychodach ujęto część dotacji współmierną do poniesionych kosztów. Szczegółowo wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 1.
2. Grupa dokonała korekty wynikającej z konieczności odpisania wartości nieodzyskiwalnych aktywów zakupionych w ramach realizacji kontraktu z klientem. Aktywa obejmowały zakupione materiały oraz wpłacone zaliczki. Grupa posiadła informacje na temat nieodyzskiwalności aktywów na dzień 31.12.2014. Korekta spowodowała zmianę wyniku o 148 tys. zł. Szczegółowo wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 2.
3. W sprawozdaniu na 31.12.2014 Grupa nie ujęła rezerwy na sprawę sporną z tytułu roszczeń kontrahenta za koszty wykonania prac dodatkowych. Stwierdzono, iż na moment publikacji prawdopodobieństwo konieczności zapłaty wymienionej kwoty było na tyle wysokie, iż wymagało uwzględnienia w kosztach roku 2014. W związku z powyższym ujęto w księgach rezerwę, co wpłynęło na wynik roku 2014 w kwocie ok 202 tys. zł. Szczegółowo wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 3.

4. Grupa w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31.12.2014 prezentowała rozrachunki z tytułu podatków VAT w sposób rozłączny. Zgodnie z obowiązującym prawem rozrachunki są powinny być prezentowane per saldo zgodnie z kierunkiem ostatecznych oczekiwanych przepływów pieniężnych. Wobec tego dokonano korekty wyksięgowania należności z pozycji Należności handlowych i pozostałych należności oraz korekty o tę wartość pozycji Zobowiązań handlowych i pozostałych. Szczegółowo wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 4.
5. Dokonano analizy i korekty błędu wynikającej z nieprawidłowego ujęcia osiągniętych przychodów oraz dotyczących ich kosztów na przełomie roku 2014/2015. Grupa nie zarachowała kosztów niezafakturowanych poniesionych w związku z wykonywanymi usługami na kwotę 3 447 tys. zł. Jednocześnie błędnie rozpoznała w czasie przychody z tytułu świadczonych usług. Szczegółowo wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 5.
6. Grupa nieprawidłowo zaprezentowała w sprawozdaniu finansowym na dzień 31.12.2014 per saldo w pozycji "Aktywa z tytułu niezakończonych umów" wartość zafakturowanych przychodów przyszłych okresów. W wyniku dokonanej korekty Grupa skorygowała powyższy sposób prezentacji. Szczegółowy wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 6
7. Ponadto Grupa dokonała w roku obrotowym korekty błędu, polegającego na nieprawidłowym ujęciu kosztów wydziałowych dotyczących realizacji i wyceny kontraktów w Kosztach sprzedaży. Wartość kosztów w wysokości 54 022 tys. zł została zaprezentowana w pozycji Koszt własny sprzedaży. Wpływ korekty przedstawiono w tabeli pkt 7
8. Grupa w opublikowanym sprawozdaniu finansowym nieprawidłowo zaprezentowała podział na długo i krótkoterminowe pozycji "Rezerwy" oraz "Pożyczki, instrumenty dłużne i kredyty bankowe". W korektach błędu uwzględniono prawidłowy podział na Rezerwy oraz Kredyty długo- i krótkoterminowe. Wpływ korekt zaprezentowano w tabeli w kolumnach 8 oraz 9.
9. Patrz wyżej.
10. W sprawozdaniu finansowym za rok 2014 Grupa ujęła kary umowne z tytułu umów długoterminowych niezgodnie z MSR 11 "Umowy o usługę budowlaną". W wyniku dokonanej korekty, kary nałożone przez zleceniodawców zaprezentowano, jako zmniejszenie "Przychodów ze sprzedaży" (poprzednio prezentowane jako „Koszt własny sprzedaży"). Natomiast kary nałożone na podwykonawców, jako zmniejszenie pozycji „Koszt własny sprzedaży" (poprzednio prezentowane jako „Przychody ze sprzedaży").
11. Przeprowadzono analizę transakcji, w których Grupa pełni rolę jedynie pośrednika pomiędzy właściwym dostawcą, a ostatecznym kontrahentem nie mając wpływ na zakres oraz warunki świadczonych usług i dostarczanych towarów. Na podstawie analizy zidentyfikowano transakcję, w której Grupa pośredniczy w sprzedaży licencji na oprogramowanie komputerowe. W ramach tej transakcji Grupa nie ma wpływu na wysokość ustalonej ceny, zarabia wyłącznie marżę, nie ponosi ryzyka kredytowego oraz ryzyka zapasów, nie wykonuje żadnych dodatkowych usług w odniesieniu do dostarczanej licencji. Stwierdzono zatem, że Grupa pełni rolę agenta i powinna prezentować przychody i koszty z tytułu tej transakcji per saldo.
12. Grupa dokonała korekty prezentacji pozostałych przychodów oraz pozostałych kosztów operacyjnych z tytułu zmian odpisów aktualizujących należności. Wartość i wpływ korekt zaprezentowano w tabeli w kolumnie 12.
13. W latach poprzednich koszty wewnętrzne (głównie koszty robocizny) nie były uwzględniane w wycenie kontraktów długoterminowych zarówno w wartości budżetowanych (przewidywanych) kosztów realizacji kontraktu jak i w wartości kosztów rzeczywiście poniesionych. W rezultacie zniekształcona była szacunkowa wartość zaawansowania kontraktu.

    Dodatkowo dla czterech kontraktów serwisowych wycenianych na dzień 31.12.2014 nieprawidłowo ustalono procent zaawansowania uwzględniając koszty materiałów niezabudowanych oraz przedpłat na usługi dla podwykonawców, które nie zostały jeszcze wykonane na dzień 31.12.2014, jako koszty poniesione.

Ponadto dla 6 kontraktów zidentyfikowano, że koszty usług podwykonawców wykonanych w roku 2014 zostały ujęte w roku 2015. Wynikiem tego było błędnie ustalone zaawansowanie kosztowe projektów a także rozpoznane w 2014 r. przychody ze sprzedaży.
W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała stosownych korekt, których wpływ na dane za rok 2014 zaprezentowano w tabeli w kolumnie 13. Korekty te miały wpływ również na dane na dzień 1 stycznia 2014 r.: „Aktywa z tytułu niezakończonych umów" zostały zawyżone o 2.964 tys. zł, „Aktywa z tytułu podatku odroczonego" zostały zaniżone o 563 tys. zł a „Zyski zatrzymane" zostały zawyżone o 2.401 tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Koniec okresu 31.12.2014 - po przekształceniu pozycji	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Koniec okresu 31.12.2014 – po przekształceniach i korektach błędów
Aktywa trwałe razem	**20 030**	**-151**	**35**	**48**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1 443**	**21 405**
Rzeczowe aktywa trwałe	9 266	-151	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9 115
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	7 884	-	35	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 443	9 410
Aktywa obrotowe razem	**247 914**	**-**	**-183**	**-**	**-685**	**-**	**6 780**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-2 512**	**251 314**
Zapasy	18 845		-76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18 769
Należności handlowe oraz pozostałe należności	146 901	-	-	-	-685	-	-	-	-	-	-	-	-	-	146 216
Aktywa z tytułu niezakończonych umów	53 739	-	-	-	-	-	6 780	-	-	-	-	-	-	-5 852	54 668
Pozostałe aktywa niefinansowe, w tym:	11 284	-	-107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 340	14 517
Aktywa razem	**267 944**	**-151**	**-148**	**48**	**-685**	**-**	**6 780**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-1 069**	**272 719**

	Koniec okresu 31.12.2014 - po przekształceniu pozycji	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Koniec okresu 31.12.2014 – po przekształceniach i korektach błędów
Razem kapitał własny	**69 967**	**-**	**-148**	**-203**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-6 059**	**63 560**
Zyski zatrzymane	26 733		-148	-203	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-6 059	20 326
Zobowiązania długoterminowe razem	**12 780**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-1 934**	**733**	**-**	**-**	**-**	**-**	**11 579**
Długoterminowe pożyczki, instrumenty dłużne i kredyty bankowe	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	**733**	-	-	-	-	**733**
Rezerwy	6 880	-	-	-	-	-	-	-	-1 934	-	-	-	-	-	4 946
Zobowiązania krótkoterminowe razem	**185 197**	**-151**	**-**	**250**	**-685**	**-3**	**6 780**	**-**	**1 934**	**-733**	**-**	**-**	**-**	**4 990**	**197 580**
Krótkoterminowe pożyczki, instrumenty dłużne i kredyty bankowe	21 669	-	-	-	-	-	-	-	-	-733	-	-	-	-	20 936
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	140 019	-	-	-	-685	3 447	-	-	-	-	-	-	-	1 199	143 980
Rezerwy	3 765	-	-	250	-	-	-	-	1 934	-	-	-	-	-	5 950

Zobowiązania z tytułu niezakończonych umów	0	-	-	-	-	-	6 780	-	-	-	-	-	-	3 791	10 571
Przychody przyszłych okresów	16 555	-151	-	-	-	-3 450	-	-	-	-	-	-	-	-	12 953
Zobowiązania razem	**197 977**	**-151**	**-**	**250**	**-685**	**-3**	**6 780**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**4 990**	**209 159**
Pasywa razem	**267 944**	**-151**	**-148**	**47**	**-685**	**0**	**6 780**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-1 069**	**272 719**

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Działalność kontynuowana	**Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 - po przekształceniu pozycji**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 – po przekształceniach i korektach błędów**
Przychody ze sprzedaży	577 511	-	-	-	-	3 452	-	-	-	-	-920	-11 145	-	-6 679	562 219
Koszt własny sprzedaży	504 102	-	76	250	-	3 449	-	54 022	-	-	-920	-11 145	-	-2 141	547 693
Zysk brutto na sprzedaży	**73 409**	**-**	**-76**	**-250**	**-**	**3**	**-**	**-54 022**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-4 538**	**14 526**
Koszty sprzedaży	65 973	-	-	-	-	-	-	-54 022	-	-	-	-	-	-	11 951
Koszty zarządu	12 131	151	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12 282
Pozostałe przychody operacyjne	3 135	151	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-206	-	3 080
Pozostałe koszty operacyjne	1 677	-	107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-206	-	1 578
Strata na działalności operacyjnej	**-3 237**	**-**	**-183**	**-250**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-4 538**	**-8 205**
Strata przed opodatkowaniem	**-4 146**	**-**	**-183**	**-250**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-4 538**	**-9 114**
Podatek dochodowy	-422	-	-35	-48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-880	-1 385
Strata netto	**-3 724**	**-**	**-148**	**-202**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-3 658**	**-7 729**
Całkowite dochody ogółem	**-4 052**	**-**	**-148**	**-202**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-3 658**	**-8 057**

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 - po przekształceniu pozycji	1	2	3	4 -	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Za okres 12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 – po przekształceniach i korektach błędów
Strata przed opodatkowaniem	**-4 146**	**-**	**-183**	**-250**	**-**	**3**	-	-	-	-	-	-	-	**-4 538**	**-9 114**
Korekty o pozycje:	2 932	-151	183	250	-	-3	-	-	-	-	-	-	-	4 538	5 816
Amortyzacja	2 928	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 928
Odsetki otrzymane/zapłacone	260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	260
Straty z działalności inwestycyjnej	-201	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-201
Zmiana stanu zapasów	-11 098	-	76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-11 022
Zmiana stanu należności handlowych i pozostałych	-29 657	-	-	-	685	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-28 972
Zmiana stanu zobowiązań handlowych i pozostałych	32 028	-	-	-	-685	3 448	-	-	-	-	-	-	-	1 199	35 990
Zmiana stanu rezerw	-662	-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-412
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu faktoringu	17 437	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17 437
Zmiana stanu innych aktywów i zobowiązań	-8 073	-151	107	-	-	-3 451	-	-	-	-	-	-	-	6 303	-5 265
Podatek dochodowy zapłacony	-1 933	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 933
Inne	-30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 964	-2 994
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	**-3 147**	**-151**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-3 298**
Przepływy z działalności inwestycyjnej		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływy	**398**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**398**
Wydatki	**7 206**	**-151**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**7 055**
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	7 206	-151	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7 055
Wydatki na aktywa finansowe		-	-	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**-6 808**	**151**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-6 657**
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	**-10 352**	**-**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-10 352**
Zwiększenie (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	**-20 307**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-20 307**

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	36 967	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36 967
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych	-32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-32
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	**16 692**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16 692**

	01.01.2014-31.12.2014	
Strata na jedną akcję w zł:	**Przed korektami i wyłączeniami**	**Po korektach i wyłączeniach**
Z działalności kontynuowanej		
Podstawowy	-0,38	-0,75
Rozwodniony	-0,38	-0,75
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej		
Podstawowy	-0,38	-0,75
Rozwodniony	-0,38	-0,75

Nota 4. Przychody ze sprzedaży - segmenty sprawozdawcze oraz struktura geograficzna

Grupa Qumak S.A. prowadzi ocenę finansową działalności operacyjnej w rozbiciu na linie biznesowe (segmenty). Podział ten jest uwarunkowany specyfiką produktów i usług dostarczanych do odbiorców. Ocenie podlega wielkość sprzedaży oraz EBIT (zysk z działalności operacyjnej).

Wynik operacyjny wyliczany jest poprzez pomniejszenie zrealizowanego zysku brutto na sprzedaży danej linii biznesowej o poniesione bezpośrednio koszty sprzedaży oraz procentowy narzut kosztów pośrednich sprzedaży.

Segmenty operacyjne są przedstawiane w sposób spójny ze sprawozdawczością wewnętrzną dostarczaną głównemu decydentowi operacyjnemu, na podstawie, której dokonuje on oceny wyników oraz decyduje o alokacji zasobów. Głównym decydentem operacyjnym jest zarząd Grupy.

Wyodrębniono następujące segmenty operacyjne i sprawozdawcze:

Segment	Opis działalności segmentu
Data Center	Data Center to nowoczesne centrum technologiczne składające się z serwerowni i urządzeń wspierających jej funkcjonowanie. Grupa realizuje obiekty typu Data Center pełniąc rolę generalnego wykonawcy całej inwestycji. Tworzy koncepcje, projektuje, buduje, wyposaża w infrastrukturę IT i świadczy usługi serwisowe, a także wykonuje testy obciążeniowe.
Airport Automation	Rozwiązania obejmujące infrastrukturę lotniskową, systemy wspomagania i zarządzania terminalami lotniczymi oraz lądowiska dla śmigłowców. Kompleksowa oferta przedsiębiorstwa w tym obszarze obejmuje m.in.: systemy oświetlenia nawigacyjnego, systemy bagażowe i informacji pasażerskiej, systemy osłony meteorologicznej, systemy radionawigacji i radiokomunikacji oraz systemy ostrzegania przed oblodzeniem i budowę stacji radarów pogodowych. Portfolio grupy obejmuje rozwiązania dla nowobudowanych oraz modernizowanych lotnisk cywilnych, lotnisk wojskowych przekształcanych w Regionalne Porty Lotnicze, realizacje dla Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej oraz lądowiska dla śmigłowców.
Building Automation	BMS i technologie budynkowe to nowoczesne, zintegrowane rozwiązania usprawniające zarządzanie obiektem, optymalizujące jego koszty utrzymania oraz gwarantujące wysoki poziom bezpieczeństwa obiektów. Systemy zarządzania obiektem, systemy bezpieczeństwa, systemy sterowania oświetleniem, systemy biometryczne, systemy teleinformatyczne oraz audio-video to domena tej linii biznesowej. Portfolio Grupy obejmuje wdrożenia w pojedynczych budynkach, w rozległych i rozproszonych obiektach oraz zespołach obiektów. Grupa tworzy wszystkie produkty konieczne dla procesu inwestycyjnego, w tym: audyty, studia wykonalności, strategie rozwoju, koncepcje, projekty, realizacje, uruchomienia i szkolenia oraz świadczy usługi serwisowe.
Software Development	W ramach tej linii biznesowej Grupa zapewnia kompleksową realizację zintegrowanych systemów informatycznych od etapu poznania wymagań i przygotowania projektu po realizację oraz utrzymanie. Dobór architektury i narzędzi programistycznych następuje po szczegółowej analizie wymagań stawianych przed systemem. Oferta Grupy obejmuje również audyt, refaktoryzację i przejęcie utrzymania istniejących rozwiązań.
Ekspozycje multimedialne	Ekspozycje multimedialne to obszar oferujący nowoczesne rozwiązania wystawiennicze i multimedialne. Zastosowanie nowoczesnych technologii w przestrzeni publicznej pogłębiają zaangażowanie organizacji w dialog z odbiorcą indywidualnym. Grupa oferuje pakiet usług polegających na projektowaniu, produkcji, wdrożeniu, utrzymaniu i rozwoju ekspozycji ze szczególnym uwzględnieniem technologii multimedialnych i interaktywnych dla potrzeb muzeów, centrów nauki, edukacji.
Desktop Management Services	Oferowane przez Grupę usługi wsparcia bezpośredniego u klienta, serwisu sprzętu komputerowego, serwerów i urządzeń aktywnych służą zapewnieniu ciągłości działania infrastruktury IT, redukcji kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, zmniejszeniu ryzyka przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa oraz optymalizacji procesów. Grupa oferuje kompleksowy pakiet usług, gwarantujący sprawne działanie systemów informatycznych klientów.
Sprzedaż sprzętu komputerowego i licencji	Segment obejmuje sprzedaż sprzętu i licencji zgodnie z zamówieniem klienta, nie objęty wyżej

	wymienionymi rozwiązaniami.
Pozostałe	Segment obejmuje zagregowane linie biznesowe nie spełniające na moment prezentacji progów ilościowych i wartościowych, takie jak: Business Intelligence & Big Data, Contact Center, Business Continuity & Data Security, Outsourcing kadry IT, Smart City

Więcej informacji na temat segmentów (linii biznesowych) przedstawiono w w pkt 4 Sprawozdania z działalności.

Przychody netto oraz wynik operacyjny są prezentowane zgodnie z zasadami określonymi w polityce rachunkowości.

Ze względu na inne podejście do rozliczenia kosztów handlowych przy wyliczaniu rentowności segmentów zastosowano metodę rozliczenia czasu pracy poniesionego bezpośrednio na dany kontrakt, a co za tym idzie na dany segment. Proporcjonalnie do poniesionych kosztów bezpośrednich danego segmentu naliczono koszty pośrednie handlowe, realizacji oraz wsparcia i rozwoju. Koszty ogólnego zarządu nie są rozliczane na segmenty. Całe zestawienie rentowności segmentów daje wynik zgodny z wynikiem operacyjnym Grupy.
Aktywa, wartości niematerialne, oraz zobowiązania nie są przypisywane ewidencyjnie do segmentów.
Finansowanie Grupy, podatek dochodowy oraz pozycje kosztów zarządu oraz pozostałych przychodów/kosztów netto są zarządzane na poziomie Grupy i nie są alokowane do segmentów operacyjnych.

Dla wszystkich segmentów stosowane są jednolite zasady rachunkowości oparte na polityce właściwej sprawozdawczości finansowej. Nie występują transakcje sprzedaży pomiędzy poszczególnymi segmentami.

	Przychody ze sprzedaży		**Wynik operacyjny**	
Segmenty	**2015**	**2014**	**2015**	**2014**
Data Center	83 302	41 792	-3 231	1 597
Airport Automation	160 458	68 756	8 801	3 752
Building Automation	134 793	92 603	11 864	5 303
Software Development	23 847	63 950	-20 127	-15 382
Ekspozycje multimedialne	25 451	41 689	829	2 528
Desktop Management Services	63 431	66 659	-11 055	2 737
Sprzedaż sprzętu komputerowego i licencji	79 904	88 003	1 213	1 813
Pozostałe segmenty	149 703	98 767	19 040	1 729
Przychody netto ze sprzedaży ogółem	**720 889**	**562 219**		
		Koszty ogólnego zarządu	-15 668	-12 282
		Strata z działalności operacyjnej	**-8 334**	**-8 205**

W 2015 roku żaden z odbiorców, ani dostawców nie przekroczył poziomu 10% ogółu obrotów Grupy.
Grupa prowadzi działalność operacyjną głównie na terytorium Polski. Sprzedaż eksportowa jest obecnie incydentalna i nie ma znaczącego udziału w sprzedaży i wynikach Grupy.

Nota 5. Koszty działalności operacyjnej

Koszty działalności operacyjnej w okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przedstawiały się następująco:

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Amortyzacja	3 544	2 928
Zużycie surowców i materiałów	200 947	200 156
Usługi obce	433 529	316 897
Koszty świadczeń pracowniczych	77 191	69 133
Podatki i opłaty oraz pozostałe koszty	18 504	7 221
Zmiana stanu produktów	-3 218	-24 409
Razem koszty działalności operacyjnej	**730 497**	**571 926**
Koszty sprzedaży	-15 708	-11 951
Koszty zarządu	-15 668	-12 282
Koszt własny sprzedaży	**699 121**	**547 693**

Koszty usług obcych obejmują usługi podwykonawców w zakresie realizowanych kontraktów oraz pozostałe usługi takie jak usługi transportowe, telekomunikacyjne, biurowe.
Koszty świadczeń pracowniczych obejmują tylko krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i obowiązkowe obciążenia publicznoprawne wynagrodzeń).

Zatrudnienie

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Przeciętna liczba zatrudnionych, z podziałem na grupy zawodowe:		
Pracownik biurowy	139	100
Obsługa	1	4
Handlowcy	59	75
Inżynierowie	232	234
Konsultanci	25	38
Serwis	165	166
Programiści	116	66
	737	**683**

Nota 6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Zyski ze zbycia rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	432	122
Otrzymane kary i odszkodowania	56	362
Inne	2 102	2 596
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	**2 590**	**3 080**

Na inne pozostałe przychody operacyjne w 2015 roku składały się głównie nadwyżki rozwiązania odpisów aktualizujących wartość należności nad zawiązaniami w kwocie 1 339 tys. zł.
W 2014 roku w pozycji tej wykazany został głównie dodatkowy przychód, wynikający z przejęcia pracowników od firmy Hawlett Packard w kwocie 1 800 tys. zł.

Pozostałe koszty operacyjne

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	12
Utworzenie rezerw	799	230
Naliczone kary i odszkodowania	83	920
Inne	434	416
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	**1 316**	**1 578**

Nota 7. Przychody i koszty finansowe

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Odsetki z rachunków i lokat bankowych	183	277
Dyskonto kaucji	26	41
Inne	17	-
Przychody finansowe ogółem	**226**	**318**

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Odsetki od pożyczek, kredytów i instrumentów dłużnych	1 509	763
Straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów	26	-82
Strata na różnicach kursowych i inne	2 252	546
Koszty finansowe ogółem	**3 787**	**1 227**

Nota 8. Podatek dochodowy

1. Bieżący podatek dochodowy

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Bieżący podatek dochodowy	3 391	4 210
Odroczony podatek dochodowy	- 6 549	- 5 595
Koszt/(dochód) podatkowy ogółem	**-3 158**	**- 1 385**

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Strata brutto przed opodatkowaniem	-11 895	- 9 114
Koszt podatku dochodowego wg stawki ustawowej (19%)	-2 261	- 1 732
Efekty podatkowe następujących pozycji:		
- przychody niebędące przychodami według przepisów podatkowych	4 382	1 982
- koszty niestanowiące kosztów uzyskania według przepisów podatkowych	1 270	3 960
Koszt podatku dochodowego ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	**3 391**	**4 210**

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk podatkowy od księgowej straty netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.
W zakresie podatku dochodowego, Grupa podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

2. Odroczony podatek dochodowy

Podatek odroczony w okresach objętych niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym przedstawiał się następująco:

Podatek odroczony według stanu na 31.12.2015:

	Stan na początek okresu 01.01.2014	Odniesione w rachunek zysków	Odniesione w inne składniki całkowitych dochodów	Stan na koniec okresu 31.12.2015
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odpisy aktualizujące	1 596	-324	-	1 272
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	622	-196	-	426
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 225	381	-	1 606
Pozostałe rezerwy	4 469	-3 704	-	765
Wycena akcji	213	-103	17	127
Wycena kontraktów oraz koszty niezafakturowane	1 499	9 807	-	11 306
Pozostałe	76	509		585
	9 700	**6 370**	**17**	**16 087**
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego				
Dyskonto kaucji	134	-134	-	-
Pozostałe	156	-45	-	111
	290	**-179**	**-**	**111**
Podatek odroczony netto	**9 410**	**6 549**	**17**	**15 976**
wykazany w sprawozdaniu jako:				
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**9 410**			**15 976**

Podatek odroczony według stanu na 31.12.2014:

	Stan na początek okresu 31.12.2013	Odniesione w rachunek zysków	Odniesione w inne składniki całkowitych dochodów	Stan na koniec okresu 31.12.2014
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odpisy aktualizujące	1 591	5	-	1 596
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	1 065	-443	-	622
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 078	147	-	1 225
Pozostałe rezerwy	65	4 404	-	4 469
Wycena akcji	229	-93	77	213
Pozostałe	27	49	-	76
Wycena kontraktów dł.	-	1 499	-	1 499
	4 055	**5 568**	**77**	**9 700**

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego				
Wycena kontraktów	82	-82	-	-
Pozostałe	62	94	-	156
Dyskonto kaucji	173	-39	-	134
	317	**-27**	**-**	**290**
Podatek odroczony netto	**3 738**	**5 595**	**77**	**9 410**
wykazany w sprawozdaniu jako:				
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**3 738**			**9 410**

Według szacunków Grupy z powyższych kwot charakter długoterminowy posiadały:

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Aktywa na podatek odroczony z tytułu rezerw pracowniczych	147	82
Aktywa (rezerwy) na podatek odroczony z tytułu kaucji	18	- 134
Aktywo na podatek odroczony z tytułu rezerw na naprawy gwarancyjne	1 135	857
Rezerwa na podatek odroczony z tytułu rzeczowych aktywów trwałych	-16	-23
Razem aktywa (rezerwy) długoterminowe	**1 284**	**782**

Pozostałe kwoty oraz pozostałe tytuły aktywa oraz rezerwy na podatek odroczony niż wymienione powyżej mają charakter krótkoterminowy.

Nota 9. Wartości niematerialne

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Wartość firmy	207	-
Licencje -oprogramowanie komputerowe	4 985	113
Wartości niematerialne i prawne w trakcie wytwarzania	-	1 463
Razem	5 192	1 576

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Rok 2015

	Wartość firmy	Licencje i programy komputerowe	WN w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto				
Stan na 1 stycznia 2015 roku	**-**	**966**	**1 463**	**2 429**
Zwiększenia	**207**	**5 483**	**1 761**	**7 451**
- zakupy	**207**	**2 259**	**1 761**	**4 227**
- przeniesienie	**-**	**3 224**	**-**	**3 224**
Zmniejszenia	**-**	**-7**	**-3 224**	**-3 231**
- przeniesienie	**-**	**-**	**-3 224**	**-3 224**
- sprzedaż, likwidacja	**-**	**-7**	**-**	**-7**
Stan na 31 grudnia 2015 roku	**207**	**6 442**	**-**	**6 649**
Umorzenie				
Stan na 1 stycznia 2015 roku	**-**	**853**	**-**	**853**
Zwiększenia - amortyzacja	**38**	**573**	**-**	**611**
Zmniejszenia	**-**	**-7**	**-**	**-7**
Stan na 31 grudnia 2015 roku	**38**	**1 419**	**-**	**1 457**
Wartość netto na 31 grudnia 2014	**0**	**113**	**1 463**	**1 576**
Wartość netto na 31 grudnia 2015	**169**	**5 023**	**-**	**5 192**

Rok 2014

	Licencje i programy komputerowe	WNiP w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto			
Stan na 1 stycznia 2014 roku	**752**	**-**	**752**
Zwiększenia - zakupy	214	1 463	1 677
Stan na 31 grudnia 2014 roku	**966**	**1 463**	**2 429**
Umorzenie			
Stan na 1 stycznia 2014 roku	**682**	-	**682**
Zwiększenia - amortyzacja	171	-	171
Stan na 31 grudnia 2014 roku	**853**	**-**	**853**
Wartość netto na 1 stycznia 2014	**70**	**-**	**70**
Wartość netto na 31 grudnia 2014	**113**	**1 463**	**1 576**

W 2014 roku Grupa rozpoczęła projekt mający na celu opracowanie własnego rozwiązania do zarządzania treścią tzw. CMS – Content Management System oraz połączenie go z rozwiązaniem do zarządzania procesami biznesowymi - BPM (Business Process Management). Rozwiązanie to w swej docelowej wersji będzie mogło być użyte wszędzie gdzie zachodzi konieczność tworzenia i zarządzania jakąkolwiek bazą wiedzy, jednocześnie optymalizując przebieg procesów biznesowych w organizacjach. Projekt zakończono w roku 2015 i przyjęto na wartości niematerialne i prawne w kwocie 3 224 tys. Okres ekonomicznej użyteczności określono na 5 lat , ustalając stawkę amortyzacyjną w wysokości 20 % w stosunku rocznym.

Nota 10. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Komputery i pozostały sprzęt biurowy	2 054	2 254
Środki transportu	3 440	4 739
Pozostałe środki trwałe	512	603
Środki trwałe w budowie	6 928	1 519
	12 934	**9 115**

Zmiana stanu środków trwałych

ROK 2015	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto					
Stan na 1 stycznia 2015 roku	**7 325**	**12 518**	**1 473**	**1 519**	**22 835**
Zwiększenia	950	566	77	5 409	7 002
Zakupy	950	566	77	5 409	7 002
Zmniejszenia	-245	-1 295	-7	-	-1 547
Sprzedaż	-164	-1 295	-6	-	-1 465
Likwidacja	-81	-	-1	-	-82
Stan na 31 grudnia 2015 roku	8 030	11 789	1 543	6 928	28 290
Umorzenie					
Stan na 1 stycznia 2015 roku	**5 071**	**7 779**	**870**	**-**	**13 720**
Zwiększenia	1 117	1 648	168	-	2 933
Amortyzacja	1 117	1 648	168	-	2 933
Zmniejszenia	-212	-1 078	-7	-	-1 297
Sprzedaż	-137	-1 078	-6	-	-1 221
Likwidacja	-75	-	-1	-	-76
Stan na 31 grudnia 2015 roku	5 976	8 349	1 031	-	**15 356**
Wartość netto na 1 stycznia 2015	**2 254**	**4 739**	**603**	**1 519**	**9 115**
Wartość netto na 31 grudnia 2015	2 054	3 440	512	6 928	**12 934**

ROK 2014	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto					
Stan na 1 stycznia 2014 roku	**6 007**	**11 047**	**1 219**	**156**	**18 429**
Zwiększenia	1 631	2 118	266	2 199	6 214
Zakupy	1 631	2 118	266	2 199	6 214
Zmniejszenia	-312	-647	-12	-836	-1 807
Sprzedaż	-70	-647	-	-	-717
Rozliczenia	-242	-	-12	-	-254
Inne	-	-	-	-836	-836
Stan na 31 grudnia 2014 roku	**7 326**	**12 518**	**1 473**	**1 519**	**22 836**
Umorzenie					
Stan na 1 stycznia 2014roku	**4 515**	**6 644**	**773**	**-**	**11 932**
Zwiększenia	866	1 782	109	-	2 757
Amortyzacja	866	1 782	109	-	2 757
Zmniejszenia	-309	-647	-12	-	-968
Sprzedaż	-70	-647	-12	-	-729
Likwidacja	-239	-	-	-	-239
Stan na 31 grudnia 2014 roku	**5 072**	**7 779**	**870**	**-**	**13 721**
Wartość netto na 1 stycznia 2014	**1 492**	**4 403**	**446**	**156**	**6 497**
Wartość netto na 31 grudnia 2014	**2 254**	**4 739**	**603**	**1 519**	**9 115**

Wydatki inwestycyjne w prezentowanym okresie związane były z sukcesywną wymianą infrastruktury IT oraz floty samochodowej. Pozostałe wydatki ograniczyły się wyłącznie do odtwarzania zużytych środków trwałych. Wzrost nakładów na środki trwałe w budowie, dotyczył projektu symulatora lokomotywy na podstawie Projektu Demonstrator+. W ramach podpisanych umów Qumak uruchomił i kontynuuje projekt współfinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego efektem będzie opracowanie pierwszego produktu pod marką Qumak – symulatora lokomotywy. Umożliwia on szkolenie maszynistów w bezpiecznych warunkach i opracowywanie modeli zachowań w sytuacjach kryzysowych. Powyższy projekt jest realizowany w ramach konsorcjum (IKKU Sp. z o.o., Instytut Kolejnictwa, Wojskowa Akademia Techniczna) którego celem jest zbudowanie i uruchomienie demonstratora technologii w celu komercjalizacji. W trakcie projektu wewnątrz Grupy powołany został dedykowany zespół kompetencyjny, którego zadaniem będzie rozwój projektów w obszarze symulatorów dla celów komercyjnych, a w przyszłości prawdopodobnie również na potrzeby wojska.

Na koniec 2015 zaangażowanie w ten projekt wyniosło 5 306 tys. zł.

Całkowity koszt realizacji projektu wynosi 13.090.451 zł. W umowie Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zobowiązuje się udzielić dofinansowania na realizację projektu w kwocie 8.241.586 zł.

Nota 11. Zapasy

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Produkcja w toku	312	32 468
Towary	11 201	4 627
Razem zapasy brutto	11 513	37 095
(-) odpisy aktualizujące	-440	-18 326
Razem zapasy netto	11 073	**18 769**

W produkcji w toku na dzień 31.12.2014 kwota 29 688 tys. zł stanowi nakłady na EDŚ (e-Dolny Śląsk), na które to utworzono odpis aktualizujący w wysokości 18 000 tys. zł. Wartość utworzonego odpisu jest oparta na szacunku Grupy i jest obarczona niepewnością w związku z toczącą się sprawą.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy przedstawia się następująco:

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Bilans otwarcia odpisów aktualizujących	**-18 326**	**-237**
Utworzenie odpisów aktualizujących	-361	-18 138
Wykorzystanie odpisów	18 247	49
Bilans zamknięcia	**-440**	**-18 326**

Nota 12. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Należności handlowe brutto	154 247	155 368
(-) odpisy aktualizujące	-6 935	-10 203
Należności handlowe netto	**147 312**	**145 165**
Pozostałe należności brutto, w tym:	7 890	1 386
Kaucje gwarancyjne	2 850	1 273
(-) odpisy aktualizujące	-335	-6
Należności pozostałe netto	**7 555**	**1 380**
Razem należności handlowe i pozostałe netto	**154 867**	**146 545**
w tym:		
długoterminowe	7 555	329
Krótkoterminowe	147 312	146 216

W przeważającej ilości transakcji sprzedaży Grupa stosuje terminy płatności do 30 dni.
Należności długoterminowe obejmują należności handlowe z tytułu sprzedaży towarów oraz należności z tytułu przekazanych kaucji gwarancyjnych związanych z realizacją umów długoterminowych. Należności te zostały wycenione z uwzględnieniem dyskonta. Wartość godziwa należności nie różni się istotnie od wartości bilansowej.

Zmiany stanu odpisów aktualizujących należności handlowe i pozostałe przedstawiały się następująco:

	Za okres 01.10.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Bilans otwarcia odpisów aktualizujących	**-10 209**	**-10 124**
Utworzenie odpisów aktualizujących	-702	-206
Zmniejszenia odpisów, w tym:	3 641	121
Rozwiązanie odpisów	3 078	69
Wykorzystanie odpisów	563	52
Razem odpisy aktualizujące	**-7 270**	**-10 209**
w tym:		
należności długoterminowe	-335	-6
należności krótkoterminowe	-6 935	-10 203

Analiza wiekowa należności handlowych i pozostałych

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Należności handlowe brutto	154 247	155 368
Pozostałe należności (bez należności z tytułu podatków)	7 890	1 386
(-) odpisy aktualizujące	-7 270	-10 209
	154 867	**146 545**

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Należności nieobarczone utratą wartości, nieprzeterminowane, płatne w okresie:		
do 1 m-ca	83 272	102 893
1-6 m-cy	30 678	28 194
> 6 m-cy	10 875	1 034
	124 825	**132 121**

Należności nieobarczone utratą wartości, przeterminowane w okresie (objęte częściowo odpisem aktualizującym):		
do 1 m-ca	21 229	9 754
1-6 m-cy	8 359	4 652
>6 m-cy	454	18
	30 042	**14 424**
Razem należności finansowe netto	**154 867**	**146 545**
w tym:		
należności długoterminowe	7 555	329
należności krótkoterminowe	147 312	146 216
w tym należności krótkoterminowe, obejmujące:		
należności handlowe	136 731	144 870
pozostałe należności	10 581	1 346

Nota 13. Kontrakty długoterminowe

W roku 2015 i w 2014 Grupa realizowała szereg kontraktów na usługi. Zgodnie z MSR 11 przychody z tego typu kontraktów są uznawane zgodnie ze stopniem ich zaawansowania. Grupa dokonuje oceny stopnia zaawansowania realizowanych kontraktów wdrożeniowych zgodnie z metodą „kosztową", czyli ustalając stosunek kosztów poniesionych do kosztów całego projektu.

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane o realizowanych kontraktach:

	Za okres 01.01.-31.12.2015	**Za okres 01.01.-31.12.2014**
Ujęte w rachunku zysków i strat:		
Przychody, w tym:		
- Przychody zafakturowane	372 251	187 644
- Przychody szacowane na podstawie stopnia zaawansowania	-31 216	-3 336
	Stan na 31.12.2015	**Stan na 31.12.2014**
Wycena otwartych kontraktów na dzień bilansowy (narastająco):		
Przychody narastająco (wyliczone metodą stopnia zaawansowania)	274 321	285 102
Koszty poniesione (w tym ujęte rezerwy na straty)	271 260	264 676
Należności z tytułu wyceny kontraktów	20 850	54 667
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	31 637	10 571

Należności z tytułu wyceny kontraktów jest to kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy, w rozumieniu standardu MSR 11. Należności z tytułu wyceny kontraktów prezentowane są w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej jako „Aktywa z tytułu niezakończonych umów".

Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów jest to kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy, w rozumieniu standardu MSR 11. Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów prezentowane są w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej jako „Zobowiązania z tytułu niezakończonych umów".

Na realizowane kontrakty grupa nie pobierała zaliczek od klientów. Podwykonawcom realizującym kontrakty zatrzymywane są kaucje na ewentualne naprawy gwarancyjne. Kwota zatrzymanych kaucji na dzień 31.12.2015 r. wynosi łącznie 18 494 tys. zł. w tym:
- długoterminowe 8 187 tys. zł
- krótkoterminowe 10 307 tys. zł

Nota 14. Pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	7 678	4 178
koszty ubezpieczeń	446	289
pozostałe koszty	7 232	3 889
Zaliczki przekazane na zakup materiałów i towarów	3 653	10 339
	11 331	**14 517**

Pozostałe koszty składają się głównie z rozliczeń międzyokresowych kosztów zafakturowanych usług, które rozliczane są w czasie proporcjonalnie do długości trwania realizowanych kontraktów. Na koniec 2015 r. wynosiły one 7 144 tys. zł (w 2014 odpowiednio 3 663 tys. zł).

Nota 15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne szczegółowo przedstawione poniżej.

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Środki pieniężne w kasie	35	20
Środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym:	66 746	16 672
rachunki bieżące w PLN	7 358	715
rachunki bankowe walutowe	66	428
rachunki lokat bankowych	59 322	15 529
	66 781	**16 692**
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	1 973	448

Nota 16. Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny jednostki dominującej na 31 grudnia 2015 roku wynosił 10.375.082 zł i dzielił się na 10.375.082 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Na koniec 2014 roku wynosił on odpowiednio 10.375.082,00 zł i dzielił się na 10.375.082 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,00 PLN każda.

Żadne z akcji wyemitowanych przez jednostkę dominującą nie są uprzywilejowane. W związku z tym liczby głosów przypadających na poszczególnych akcjonariuszy są równe ilości posiadanych przez nich akcji, a udziały w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu są równe udziałom w kapitale zakładowym.

Według wiedzy Spółki na dzień 31.12.2015 r. akcjonariuszami, którzy bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne posiadali co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki były podmioty wykazane w poniższym zestawieniu.

	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale akcyjnym
Legg Mason TFI	1.033.914	9,97%
W tym: Legg Mason Parasol FIO	843.008	8,13%
OFE PZU „Złota Jesień”	558.500	5,38%
PTE Allianz Polska	989.603	9,54%
Aviva PTE Aviva BZ WBK	960.000	9,25%
Nationale-Nederlanden OFE	547.275	5,27%

Powyższe zestawienie zostało sporządzone na podstawie wykazu akcjonariuszy uprawnionych do udziału w NWZ (stan na 27 czerwca 2015 r.). Ponadto miały miejsce następujące zmiany w strukturze akcjonariatu w 2015 r.:

1. Zawiadomienie z dnia 28 sierpnia 2015 r. od Quercus Towarzystwo Fundusz Inwestycyjny S.A., dotyczące zejścia poniżej progu 5% ogólnej liczby głosów w Spółce w wyniku transakcji w dniu 26 sierpnia 2015 r. Przed zmianą udziału Fundusze łącznie posiadały 556.932 akcje, stanowiące 5,37% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 556.932 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 5,37% ogólnej liczby głosów.
2. Zawiadomienie od Nationale-Nederlanden Otwartego Funduszu Emerytalnego z dnia 2 grudnia 2015 o zakupie akcji Spółki w transakcjach rozliczonych 26 listopada 2015 r. Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 517.981 akcji Spółki, stanowiących 4,99% kapitału zakładowego Spółki i był uprawniony do 517.981 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, co stanowiło 4,99% ogólnej liczby głosów.

Nota 17. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Wartość agio emisyjnego	32 452	32 452
	32 452	**32 452**

Nota 18. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały obejmują kapitał powstały z ujęcia zysków z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Na kwoty ujęte w tej pozycji na poszczególne dni bilansowe składają się następujące pozycje:

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Pozostałe kapitały – wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	293	469
Pozostałe kapitały – podatek odroczony dotyczący wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	16	-89
	309	**380**

Nota 19. Strata przypadająca na jedną akcję

1. Strata na jedną akcję

Strata przypadająca na akcję została obliczona w oparciu o następujące elementy:

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Strata za rok obrotowy wykorzystana do obliczenia podstawowej i rozwodnionej straty przypadającej na jedną akcję	-8 997	- 7 738
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia straty podstawowej i rozwodnionej na jedną akcję	10 375	10 375
Strata na akcję podstawowa i rozwodniona (w PLN)	**-0,87**	**- 0,75**
Wartość wypłaconej przez Qumak S.A. dywidendy na jedną akcję	**-**	**-**

2. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

	Za rok zakończony 31.12.2015	Za rok zakończony 31.12.2014
Zadeklarowane za rok poprzedni i wypłacone w okresie dywidendy z akcji zwykłych	-	-

Grupa w 2015 roku nie wypłacała dywidendy. W roku 2014 Grupa wypłaciła dywidendę w kwocie 10.375.082 tys. zł (1 zł na akcję).

Nota 20. Zyski zatrzymane

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Wynik bieżącego okresu	-8 997	-7 738

Zysk z lat ubiegłych	20 214	27 946
Efekt wdrożenia MSSF	118	118
	11 335	**20 326**

Nota 21. Pożyczki i zobowiązania z tytułu faktoringu

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Otrzymane pożyczki	9 240	4 231
Zobowiązanie z tytułu faktoringu	-	17 438
	9 240	**21 669**
w tym:		
długoterminowe	1 422	733
krótkoterminowe	7 818	20 936

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek zbliżona jest do ich wartości godziwej, ponieważ warunki oprocentowania w umowach oparte są o zmienną stopę procentową.

Szczegółowe informacje dotyczące zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zostały przedstawione poniżej:

Zobowiązania z tytułu pożyczek i umów faktoringowych na dzień 31 grudnia 2015 roku

Zobowiązanie	Kwota	w tym krótkoterminowe	Termin spłaty	Oprocentowanie
Pożyczki	9 240	7 818	9-12 miesięcy	Stałe od 0 do 3,61%
Razem				

Zobowiązania z tytułu pożyczek i umów faktoringowych na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Zobowiązanie	Kwota	w tym krótkoterminowe	Termin spłaty	Oprocentowanie
Pożyczki	4 231	3 498	9-12 miesięcy	Stałe od 0 do 3,61%
Zobowiązania z tytułu faktoringu	17 438	17 438	90-120 dni	Zmienne, oparte o Wibor 1M powiększony o marżę
Razem	21 669	20 936		

Spłaty powyższych zobowiązań objęte są zabezpieczeniami w postaci:
- weksli własnych,
- pełnomocnictwa do rachunku bieżącego i innych rachunków,
- kaucji środków pieniężnych złożonych na rachunku banku,
- oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Jednostka dominująca Qumak S.A. posiada linę kredytową ustaloną do maksymalnej wysokości 15 mln zł na 31 grudnia 2015 r. (15 mln zł na 31 grudnia 2014 r.). Wartość limitu dostępna do wykorzystania wyniosła 15 mln zł na 31 grudnia 2015 r. (15 mln zł na 31 grudnia 2014 r.). Spółka posiada również dwie linie faktoringowe na łączną wartość 30 mln zł. na dzień 31 grudnia 2015, które nie były wykorzystane na dzień 31.12.2015.

Celem limitów kredytowych jest finansowanie bieżącej działalności Qumak S.A.

Nota 22. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Zobowiązania handlowe	135 111	121 089
Zobowiązania pozostałe, w tym:	33 934	28 791
Kaucje gwarancyjne	18 494	16 257

Zobowiązania z tytułu VAT	12 155	8 398
Zobowiązania z tytułu ZUS	2 057	1 730
Zobowiązania z tytułu PIT	1 044	879
Pozostałe zobowiązania	184	1 527
Razem zobowiązania handlowe i pozostałe	**169 045**	**149 880**
w tym:		
długoterminowe	**8** 354	5 900
krótkoterminowe	160 691	143 980

Nota 23. Rezerwy

1. Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

Wartości rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne) w okresie objętym sprawozdaniem finansowym przedstawiały się następująco:

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	2 173	1 841
Rezerwy na premie i inne świadczenia krótkoterminowe	100	1 000
Rezerwy na odprawy emerytalne	523	433
Rezerwy na odprawy pośmiertne	252	-
	3 048	**3 274**
w tym:		
długoterminowe	775	433
krótkoterminowe	2 273	2 841

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych prezentowane są w pozycji Rezerwy w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej (odpowiednio w części krótko i długoterminowej).

Podstawowe założenia aktuarialne jakie zostały przyjęte w oszacowaniu tych rezerw obejmowały:

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
Stopa dyskonta	3,3%	3,5%
Średni wzrost wynagrodzeń	1%	1,0%

Do wyliczenia rezerw ustalono założenia dotyczące śmiertelności pracowników, niezdolności do pracy, rotacji, wieku emerytalnego, pracowników zatrudnionych na czas określony, stopy dyskontowej oraz stopy wzrostu wynagrodzeń w spółce.

2. Pozostałe rezerwy

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	8 549	6 447
Inne	1 713	1 175
	10 262	**7 622**
w tym:		
długoterminowe	6 070	4 513
krótkoterminowe	4 192	3 109

Zasady tworzenia rezerwy na naprawy gwarancyjne zostały opisane w politykach rachunkowości w nocie numer 16.

Nota 24. Przychody przyszłych okresów

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu realizowanych usług (głównie usługi serwisowe)	18 564	11 982
Dotacje z funduszy UE na realizację projektu	3 036	971
	21 600	12 953
w tym:		
długoterminowe	-	-
krótkoterminowe	21 600	12 953

Informacja o dofinansowanym z funduszy UE projekcie znajduje się w nocie 10.

Nota 25. Zarządzanie kapitałem

W prezentowanym okresie Grupa finansowała swoją działalność z kapitału własnego, zobowiązań wobec dostawców, zaliczek, linii faktoringowych w wysokości 30 mln zł oraz linii kredytowej w wysokości 15 mln zł.
Zarządzanie kapitałem w Grupie ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planów, przy jednoczesnym zabezpieczeniu właściwej struktury finansowania.
Zgodnie z praktyką Grupy zarządzanie kapitałem oraz analiza zadłużenia monitorowana jest i dokonywana na podstawie następujących wskaźników:

- wskaźnik zadłużenia ogólnego – zobowiązania i rezerwy na zobowiązania ogółem / aktywa ogółem,
- wskaźnik zadłużenia oprocentowanego do aktywów – zadłużenie oprocentowane / aktywa ogółem,
- wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym – kapitał własny / aktywa trwałe,
- wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – zadłużenie oprocentowane / kapitał własny.

Wyliczenia powyższych wskaźników znajdują się w Sprawozdaniu z działalności Grupy w 2015 roku.

Nota 26. Instrumenty finansowe

Kategorie instrumentów finansowych

Poszczególne rodzaje instrumentów finansowych opisano w tabeli poniżej.

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Aktywa finansowe		
Wyceniane do wartości godziwej przez wynik	426	452
Pożyczki i należności	147 312	146 216
Dostępne do sprzedaży	888	975
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	66 781	16 692
	215 407	**164 335**

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	169 931	164 450
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Pożyczki i kredyty bankowe	9 240	21 669
Zobowiązania handlowe	160 691	142 781
	169 931	**164 450**

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej to aktywa przeznaczone do obrotu oraz dostępne do sprzedaży. Są to akcje notowane na aktywnym rynku, zatem Grupa wycenia je do wartości godziwej na podstawie danych stanowiących pierwszy poziom wartości godziwej.

Nota 27. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa jest narażona na ryzyka związane przede wszystkim z instrumentami finansowymi emitowanymi i posiadanymi w ramach działalności operacyjnej i finansowej. Głównymi czynnikami ryzyka są ryzyko kredytowe i ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe. Szczegółowe informacje na temat ryzyka rynkowego znajdują się w nocie 16 Skonsolidowanego Sprawozdania Zarządu z Działalności.

Grupa zarządza ryzykiem finansowym głównie poprzez bieżące i stałe monitorowanie aktywów i zobowiązań finansowych. Grupa nie stosuje żadnych form rachunkowości zabezpieczeń.

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa poniesie straty finansowe. Grupa stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy.
Szczegółowe dane dotyczące analizy ryzyka kredytowego w zakresie należności finansowych przedstawiono w nocie 12.
Wartość bilansowa aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym po uwzględnieniu strat z tytułu utraty wartości odpowiada maksymalnemu narażeniu Grupy na ryzyko kredytowe.

Szczegółowe informacje dotyczące oprocentowania kredytów i zobowiązań finansowych znajdują się w nocie 21.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami finansowymi w postaci środków pieniężnych na rachunkach bankowych jest ograniczone, ze względu na to, iż stronami transakcji są banki posiadające wysoki rating kredytowy otrzymany od międzynarodowych agencji ratingowych.

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Banki o ratingu A	60 723	16 244
Banki o ratingu A-	1 605	0
Banki o ratingu A2	11	9
Banki o ratingu BB	2 278	14
Banki o ratingu BBB	2 130	405
Środki pieniężne w bankach razem	**66 746**	**16 672**

Pozostałe środki pieniężne znajdują się w kasie tj. 35 tys. zł w 2015 roku (20 tys. zł w 2014 roku).

2. Ryzyko kursowe

W okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ryzyko kursowe obejmowało ryzyko związane z istnieniem sald należności i zobowiązań handlowych wyrażonych w walutach obcych, których wartości przedstawiały się następująco:

	Stan na 31.12.2015		Stan na 31.12.2014	
	Wartość w walucie	Wartość w PLN	Wartość w walucie	Wartość w PLN
Aktywa wyrażone w walutach obcych, w tym:				
w USD	21	83	113	397
w EUR	281	1 196	112	475
w GBP	-	-	6	34
		1 279		**906**
Zobowiązania wyrażone w walutach obcych, w tym:				
w USD	242	944	2 115	7 417
w EUR	1 873	7 983	3 143	13 398
		8 927		**20 815**

W ocenie Zarządu jednostki dominującej prawdopodobny wzrost kursów walutowych o 10% spowodowałby zmniejszenie wyniku netto w 2015 roku o 619 tys. zł, natomiast w roku 2014 odpowiednio zmniejszenie wyniku netto o 1 615 tys. zł. Prawdopodobny spadek kursów walut o 10% spowodowałby wzrost wyniku netto w 2015 roku o 619 tys. zł, natomiast w roku 2014 roku odpowiednio zwiększenie wyniku netto o 1 615 tys. zł.

3. Ryzyko płynności

Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału, wykorzystując oferty usług bankowych (linie kredytowe, factoring), monitorując planowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile wymagalności aktywów i zobowiązań finansowych.
Poniższe tabele przedstawiają informacje o terminach umownej wymagalności zobowiązań finansowych. Tabele te zostały przygotowane w oparciu o wartość niezdyskontowanych przepływów pieniężnych i zobowiązań

finansowych, uszeregowanych według najwcześniejszego możliwego wymaganego terminu płatności ustalonego dla Grupy. Tabela obejmuje zarówno przepływy pieniężne związane z odsetkami, jak i kapitałem.

Umowna wymagalność zobowiązań finansowych według stanu na 31 grudnia 2015 r. oraz 31 grudnia 2014 r. została przedstawiona poniżej:

		Umowne okresy spłat			
Stan na 31.12.2015	**Wartość bilansowa**	**do 1 m-ca**	**1-12 m-cy**	**pow. 12 m-cy**	**Razem**
Pożyczki, instrumenty dłużne i kredyty bankowe	9 240	1 161	6 657	1 422	9 240
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań z tyt. podatków)	153 789	88 817	55 085	8 354	154 568
	163 029	89 977	61 742	9 776	163 808

		Umowne okresy spłat			
Stan na 31.12.2014	**Wartość bilansowa**	**do 1 m-ca**	**1-12 m-cy**	**pow. 12 m-cy**	**Razem**
Pożyczki, instrumenty dłużne i kredyty bankowe	21 669	468	21 201	-	21 669
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań z tyt. podatków)	138 873	135 346	2 937	1 617	139 900
	160 542	**135 814**	**24 138**	**1 617**	**161 569**

Wartość bilansowa jest różna od wartości nominalnej z uwagi na wycenę zamortyzowanym kosztem (dyskonto).

4. Ryzyko związane z realizowanymi kontraktami

Grupa Qumak realizuje w ramach swojej działalności projekty na rzecz podmiotów szeroko pojętego sektora publicznego (samorządy lokalne, instytucje publiczne). Działalność Grupy charakteryzuje się tym, że znacząca część zamówień, stanowiących źródła przychodu Grupy, jest rozstrzygana w formie przetargów, z czego duża część w formie przetargów publicznych. Część tych projektów jest dofinansowywana z funduszy Unii Europejskiej, co powoduje konieczność terminowego ich przeprowadzenia i rozliczenia. Z uwagi na złożoność projektów istnieje ryzyko niewywiązania się z obowiązków ciążących na Grupie na skutek czynników zewnętrznych, leżących poza kontrolą Grupy.

Właściwe działanie systemu informatycznego jest jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Spółki Grupy tworząc i dostarczając klientom takie rozwiązania informatyczne, ponoszą ryzyko popełnienia błędu, który może mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstwa klienta, co może skutkować poniesieniem przez klienta znacznych szkód. Wystąpienie takich okoliczności rodzi ryzyko podniesienia przeciwko Spółce roszczeń odszkodowawczych. Grupa dokłada wszelkich starań aby wykonać ciążące na niej zobowiązania kontraktowe.

Sektor informatyczny charakteryzuje się szybkim rozwojem rozwiązań i technologii, w związku z czym cykl życia produktu jest na tym rynku stosunkowo krótki. Dlatego też sukces Grupy jest uzależniony w głównej mierze od umiejętności zastosowania w oferowanych przez nią usługach, najnowszych rozwiązań technologicznych. Aby utrzymać konkurencyjną pozycję na rynku, wymagane jest prowadzenie prac rozwojowych i inwestowanie w

nowe produkty. Istnieje ryzyko pojawienia się na rynku nowych rozwiązań, które spowodują, że usługi oferowane przez Grupę staną się nieatrakcyjne i nie zapewnią wpływów spodziewanych na etapie ich tworzenia i rozwoju. Nie ma także pewności, czy nowe rozwiązania, nad których stworzeniem lub rozwojem obecnie lub w przyszłości będzie pracowała Grupa, osiągną oczekiwane parametry technologiczne oraz zostaną pozytywnie przyjęte przez potencjalnych odbiorców, co skutkowałoby utratą planowanych przychodów.

5. Ryzyko braku odpowiednich kompetencji wewnątrz organizacji

Działalność Grupy oraz jej perspektywy rozwoju są w dużej mierze oparte na wiedzy, doświadczeniu i kompetencjach pracowników realizujących projekty informatyczne. Jest to szczególnie istotne dla kontraktów opartych na budowie oraz integracji wielowarstwowych i rozproszonych systemów informatycznych realizowanych w ramach linii Software Development. Brak odpowiednich kompetencji z tego zakresu oraz niewytworzenie ich w stopniu wystarczającym wewnątrz organizacji może negatywnie wpłynąć na realizację przekrojowych i skomplikowanych technologicznie kontraktów, co z kolei może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową, wyniki lub perspektywy rozwoju Grupy. Jednocześnie pozyskanie tego typu kompetencji na zewnątrz może być utrudnione ze względu na specyficzne wymagania klientów, dużą konkurencję o na rynku oraz presję na wzrost wynagrodzeń przez wartościowych pracowników.

Nota 28. Wynagrodzenia kluczowego personelu

	Za okres 01.01.-31.12.2015	Za okres 01.01.-31.12.2014
ZARZĄD		
Świadczenia krótkoterminowe	3 286	2 705
	3 286	**2 705**
RADA NADZORCZA		
Świadczenia krótkoterminowe	402	339
	402	**339**

Kluczowe osoby zarządzające spółkami wchodzącymi w skład Grupy nie posiadają zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji ani poręczeń zawartych z jednostkami powiązanymi.

Nota 29. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Qumak S.A. nie jest zależna od innego podmiotu nadrzędnego. Aktualna struktura akcjonariatu Spółki została przedstawiona w nocie 16.

W prezentowanych okresach sprawozdawczych nie wystąpiły transakcje Grupy z jednostkami powiązanymi.

Nota 30. Umowy leasingu operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa użytkuje na mocy umów leasingu operacyjnego samochody osobowe. Koszty leasingu operacyjnego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wyniosły 263 tys. zł w 2015 roku (107 tys. zł w 2014 roku). Przybliżona wartość rynkowa samochodów używanych na mocy umów leasingu wynosi 1 701 tys. zł.
Przewidywane minimalne opłaty z tytułu wspomnianych umów leasingu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku przedstawiają się następująco:

	stan na 31.12.2015	stan na 31.12.2014
- w okresie do 1 roku	**457**	**210**

- w okresie od 1 roku do 3 lat	559	313
- powyżej 3 lat	-	-
Razem	**1 016**	**523**

Nota 31. Zobowiązania i aktywa warunkowe

W 2014 roku Grupa nie posiadała zobowiązań warunkowych za wyjątkiem gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych.
Grupa w ramach prowadzonej działalności jest zobligowana zapisami niektórych kontraktów do składania bankowych lub ubezpieczeniowych gwarancji przetargowych, gwarancji dobrego wykonania robót, gwarancji usunięcia wad i usterek w formie zabezpieczenia. Termin ważności gwarancji uzależniony jest od zapisów poszczególnych umów.

Zestawienie gwarancji przedstawia poniższa tabela.

	stan na 31.12.2015	**stan na 31.12.2014**
gwarancje dobrego wykonania robót	79 329	85 617
gwarancje usunięcia wad i usterek	32 733	20 555
gwarancje wadialne	2 599	5 982
gwarancje najemcy	1 142	1 247
gwarancje razem	**115 803**	**113 401**
w tym gwarancje bankowe:	11 491	12 772

Grupa jest stroną toczących się postępowań sądowych, których niekorzystne rozstrzygnięcie może skutkować zwiększeniem zobowiązań lub zmniejszeniem należności Grupy.
W przypadku spraw sądowych, gdzie Grupa nie rozpoznała rezerw, są one opisane w nocie nr 32.

Nota 32. Sprawy sądowe

Obecnie toczą się przed sądem, organem arbitrażowym lub organem administracji państwowej w zakresie zobowiązań lub należności jednostki dominującej Qumak S.A. postępowania o łącznej wartości na dzień 31 grudnia 2015 roku (nie jest to kwota roszczeń należnych lub żądanych od Spółki):
– w zakresie zobowiązań – 952 497,78 zł
– w zakresie należności – 24 847 427,73 zł
Łączna kwota roszczeń należnych Spółce wyniosła na dzień 31 grudnia 2015 roku 6 440 tys. zł
Łączna kwota roszczeń żądanych od Spółki wyniosła na dzień 31 grudnia 2015 roku 952 tys. zł

Informacje dotyczące największych postępowań w zakresie należności Qumak S.A. opisano poniżej.

Postępowania sądowe związane z wykonaniem przez konsorcjum spółek Elektrobudowa SA, Qumak S.A., Przedsiębiorstwo „AGAT" S.A. (dalej: „EQA") inwestycji pod nazwą „kompleksowe wykonawstwo robót elektroenergetycznych, słaboprądowych i automatyki BMS w ramach realizacji II etap budowy Stadionu Narodowego w Warszawie":

W drugim kwartale 2012 r. Generalny Wykonawca wybrany przez Skarb Państwa do realizacji tej inwestycji zaprzestał dokonywania płatności na rzecz podwykonawców, w tym EQA. W konsekwencji, EQA zwróciła się do Skarbu Państwa – będącego łącznie z Generalnym Wykonawcą dłużnikiem solidarnym EQA – o zapłatę zaległego wynagrodzenia. W związku z odmową dokonania zapłaty całości należności, EQA wszczęła następujące postępowania sądowe wobec Skarbu Państwa – Ministra Sportu i Turystyki:

1. pozew o zapłatę wynagrodzenia z Umowy Głównej
Wartość sporu: 16 581 766 zł
Data wszczęcia postępowania: 26 listopada 2013 r.
2. pozew o zapłatę wynagrodzenia z Umów Dodatkowych
Wartość sporu: 3 521 854 zł
Data wszczęcia postępowania: 20 stycznia 2014 r.
3. Pozew o zapłatę wynagrodzenia z tytułu wykonania robót bez zlecenia
Wartość sporu: 3 119 066, 93 zł
Data wszczęcia postępowania: 9 lutego 2016 r.

W dniu 7 maja 2013 r. otrzymano pismo od Narodowego Centrum Sportu Sp. z o.o. działającego w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, o uchyleniu się przez Zamawiającego od skutków prawnych złożonego pod wpływem błędu oświadczenia o dokonaniu odbioru końcowego robót Podwykonawcy, wykonanych przy budowie Stadionu Narodowego w Warszawie.

Zdaniem Zarządu Qumak S.A., Zamawiający nie może skutecznie uchylić się od skutków prawnych, związanych z podpisaniem przez Zamawiającego Protokołu Odbioru Końcowego dotyczącego robót wykonywanych przez Podwykonawcę przy budowie Stadionu Narodowego w Warszawie, bowiem Zamawiający złożył wówczas oświadczenie wiedzy dotyczące jakości i zakresu wykonanych prac przez Podwykonawcę. W przekonaniu Zarządu jednostki dominującej przedstawione przez Narodowe Centrum Sportu Sp. z o.o. oświadczenie jest niezgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

Łączna kwota roszczeń należnych Spółce z tytułu ww. postępowań sądowych wynosi 6 036 895,29 zł.Stan należności na dzień 31 grudnia 2015 r. od Generalnego Wykonawcy wynosił 6 402 tys zł. Należności te były na dzień bilansowy w całości objęte odpisem aktualizującym.

Ponadto Qumak S.A. podjął kroki prawne na drodze sądowej w celu wyegzekwowania od kontrahenta Data Techno Park Sp. z o.o. (DTP) wymagalnych wierzytelności w łącznej kwocie 4. 229 tys. zł, z czego kwota 624 tys. zł została uregulowana (częściowo w wyniku wydania sądowego nakazu zapłaty). Przedmiotem dalszego sporu jest kwota 3.605.000 zł. Spółka zamierza kontynuować kroki w celu skutecznej egzekucji wymagalnych należności.

Nota 33. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dacie bilansowej miały miejsce opisane niżej wydarzenia, mające istotne znaczenie dla Grupy:

Rada Nadzorcza Qumak S.A - podmiotu dominującego w dniu 4 kwietnia 2016 r., podejmując stosowną uchwałę dokonała wyboru oraz powołała do składu Zarządu Spółki Pana Tomasza Laudy, powierzając mu jednocześnie sprawowanie funkcji Prezesa Zarządu. Pan Tomasz Laudy obejmie stanowisko z dniem 1 czerwca 2016r.
W dniu 25 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza odwołała z pełnienia funkcji Przewodniczącej Rady Nadzorczej Panią Monikę Hałupczak, powołując w to miejsce Pana Gwidona Skoniecznego.
Po dacie bilansowej nie doszło do innych zdarzeń mających istotne znaczenie dla Spółki i Grupy.

Nota 34. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, Zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. W niektórych istotnych kwestiach Zarząd jednostki dominującej opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.
Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

W wyniku stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości opisanych powyżej, Grupa przyjęła pewne założenia dotyczące niepewności i szacunków, które mogą mieć istotny wpływ na wartości zamieszczone w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W związku z tym istnieje ryzyko istotnych zmian w następnych okresach sprawozdawczych dotyczące głównie następujących obszarów:

(a) Okresy ekonomicznego użytkowania wartości niematerialnych oraz środków trwałych

Okresy ekonomicznej użyteczności środków trwałych oparto na ocenie służb technicznych, zajmujących się ich eksploatacją. Szacunkom takim towarzyszy niepewność, co do przyszłych warunków prowadzenia działalności gospodarczej, zmian technologicznych i konkurencji na rynku, które skutkować mogą inną oceną ekonomicznej przydatności składników i pozostałego okresu ich użyteczności, co w rezultacie może istotnie wpłynąć na wartość środków trwałych oraz koszty amortyzacji w przyszłości. Gdyby średnie okresy użyteczności ekonomicznej rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zostały skrócone o 10 % wzrost amortyzacji wyniósłby rocznie 275 tys. zł

(b) Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

W zakresie świadczeń pracowniczych, Grupa nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Grupa nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Grupę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Rezerwy na odprawy emerytalne szacowane są metodą aktuarialną, której zastosowanie wymaga przyjęcia licznych założeń, które mogą ulegać znaczącym zmianom wpływając na wysokość ujmowanych kosztów świadczeń pracowniczych. Założenia przyjęte do wyceny powyższych rezerw jak również wartości tych rezerw zostały przedstawione w nocie 23. Jednym z podstawowych założeń dla ustalenia wysokości rezerwy jest stopa procentowa służąca do dyskonta. W przypadku obniżenia założonej stopy o 0,5 punktu procentowego wartość rezerwy wzrosłaby o 41 tys. zł. Poniżej analiza wrażliwości:

	wartość bilansowa	stopa dyskontowa	stopa dyskontowa
		-0,50%	0,50%
odprawy emerytalne	523	554	465
odprawy pośmiertne	252	262	242
	775	**816**	**707**

(c) Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na ich wykorzystanie. Pogorszenie uzyskanych wyników finansowych w przyszłości może wpłynąć na realizowalność aktywów z tytułu podatku odroczonego. Szczegółowe dane dotyczące składników podatku odroczonego zostały przedstawione w nocie 8. Gdyby dochód do opodatkowania osiągnięty przez Grupę w ciągu 5 lat od daty bilansowej byłby o 10% niższy od założonego przez Zarząd jednostki dominującej, kwota rozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego nadal byłaby w całości możliwa do wykorzystania.

(d) Ujmowanie przychodów z kontraktów długoterminowych

Grupa stosuje metodę procentowego stopnia zaawansowania prac przy rozliczaniu przychodów z istotnych umów. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług pozostałych do wykonania. Stopień zaawansowania prac ustala się jako stosunek poniesionych kosztów do kosztów planowanych. Istnieje ryzyko, iż niektóre pozycje kosztów mogą nie zostać przewidziane w budżecie lub też zostać zaalokowane niezgodnie z faktycznym ich źródłem, np. jako koszty ogólnego zarządu. W przypadku braku dokumentacji potwierdzającej poniesiony koszt (np. nieotrzymanie zewnętrznej faktury) Grupa musi dokonać szacunku kosztów. Budżety poszczególnych kontraktów są aktualizowane w oparciu o bieżące informacje, co może wpływać na wysokość ujmowanych przychodów i aktywów z wyceny kontraktów.
Gdyby stopień zaawansowania prac był o 1% wyższy niż oszacowany przez Grupę, kwota przychodów uległaby zwiększeniu o 2 738 tys. złotych. Gdyby koszty rzeczywiste otwartych na dzień bilansowy kontraktów w momencie ich zakończenia okazały się wyższe niż budżetowane o 1%, wówczas przekładałoby się to na pogorszenie wyniku brutto o 2 702 tys. złotych.
Szczegółowe dane na temat rozliczenia kontraktów długoterminowych zostały przedstawione w nocie 13.
Dodatkowo z uwagi na długoterminowy charakter projektów klienci mogą zgłaszać zastrzeżenia lub rozpoczynać spory sądowe po ujęciu przez Grupę przychodów z tytułu kontraktu. Szczegółowe dane na temat sporów sądowych z klientami zostały przedstawione w nocie 32.

Warszawa, 2 maja 2016 roku

Marek Tiahnybok
Pełniący obowiązki Prezesa Zarządu

Wojciech Strusiński
Wiceprezes Zarządu

Jacek Suchenek
Wiceprezes Zarządu

Grażyna Zychal

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego